

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az ismeretlen ismerős.

Budapest, május 6.

(K.) Egyszer az esztendőben valami ismeretlen ismerős jelentkezik a monarchia kapujában. Az arcát nem igen látjuk, de a kezéről ráismerünk. Az mindig kérésre volt kinyújtva s az ilyen kezét nem lehet elfelejteni. Valamikor hatalmas volt az ismeretlen ismerős. Hatalmas, sőt népszerű. De hatalma megingott és népszerűsége megkopott. Azóta bujkál s hétköznapokon, mikor kötelességeit kellene teljesíteni, láthatatlan, ellenben ünnepnapon, egyszer az esztendőben, mikor jogaival élhet, pontosan megjelenik. Kér és kap. Sokat kér és sokat kap. S ez így megy már sok-sok esztendő óta. Ez az ismeretlen ismerős: a dualizmus. Ezernyolcszázhatvanhétben törvénybe ígtattuk, fölruháztuk minden jóval, minden széppel, főlegküdünk védelmére s a legnagyobb áldozatokra voltunk hajlandók, csak hogy hatalmát és fényességét erősítsük s e hatalom és fényesség árnyékában aztán magunk is fejlődhesünk. Csak a nevé kellett említeni s a mi zsebünk már nyitva volt. Csak azt kellett mondani, hogy kockán forog s mi az utolsó ingünket is hajlandók voltunk odaadni. Mindent kérhetett, mert mindenre készek voltunk érte, akitől mindent vártunk. S a dualizmus az első évében úgy gyakorolta jogait, mint aki erőt gyűjt, hogy kötelességeit teljesíthesse, aztán pedig, amikor maga is bajba jutott, egyszerűen bujkált az esztendőn keresztül s csak egyszer mutatkozott, amikor megint kérhetett. Mindig és mindig csak kért és mi adtunk mindig és mindig.

Mit adott nekünk batvanhét óta a dualizmus? Adott békét. Nem akarjuk rovására írni, hogy ez a béke istentelenül sokba került, pedig háboru alig fenyegetett. Jól van, adott békeességet kifelé. De ha megcsináljuk

a béke számadását, furcsa eredményre jutunk. Mert mialatt mi a dualizmus szent nevében minden áldozatot meghoztunk, csak hogy fegyveres ellenség ránk ne támadjon, azalatt gazdasági téren mindenfelől megkörnyékeztet, meg is nyomorítottak a jó barátok. Az olaszoknak kiszolgáltattuk bortermelésünket, a németekkel szemben elszakadt még az a hajszálvékony fonál is, mely gazdaságilag még egymáshoz kötött. De hagyján az olaszok és a németek. Gazdasági téren ellenségünk még Ausztria is, a dualizmusban testvérünk. Mikor a gazdasági kiegyezést kellene megcsinálni véle, még az a hid is hiányzik, amelyiken egymáshoz közelebb juthatnánk. Mi magyarok úgy nézzük valahogy ezt a kiegyezési manővert, mintha az új eskütéri hidat látnók, melybe szintén sok milliót vertünk, mely szintén olyan ponttal köt össze, ahol a hegy összeomlással fenyeget s mely maga is olyan ingatag, hogy se új milliókat belevérni, se rálépni nincs kedvünk. Adott tehát békét a dualizmus, de az sokba is került, nem is használt.

Hát mit adott a dualizmus a békén felül? Már nem tudunk olyan határozottan felelni. Kellott volna adnia, de nem adott: paritást. Egy percig se láttuk magunkat olyan helyzetben, hogy az megfelelt volna a törvényben biztosított paritásnak. Ha fizetni kell, akkor Ausztria emlékezik a parításra, ha a jussból kellene valamit megadni, semmire se akar emlékezni. Hogy csak a diplomáciát említsük, ezen a téren Németország, Olaszország, sőt Franciaország inkább bihinne valamit a paritás meséjéből, mint Magyarország. Mert aki nálunk diplomáciai pályára készül, akad tanulmányainak tárgyai közt olyanra, melyből némelyt, olaszul vagy franciául kell vizsgáznia, de egyre sem olyanra, melyből a magyar nyelvű vizsga volna kötelező. Az ördögnek van szüksége a magyar nyelvre. S

mégis, mikor a dualizmust megcsináltuk s mikor a kedvéért számlálatlan milliókat áldoztunk, abban a reménységben tettük, hogy a paritás úgy fog érvényesülni, amint azt a törvény ígérte, garantálta. Tehát paritást se adott a dualizmus. Semmit se adott, mindig csak kért és kapott. A jó magyar nem tudta magát elképzelni a dualizmus nélkül, mert a világ viszont a dualizmust nem tudta elképzelni a magyar nélkül. De nem zugolódtunk és türtük jóra való testvéreink szemrehányásait is, mikor évről-évre állandó bizalommal üdvözlöttük és tömtük azt a dualizmust, mely immár évek óta sebzetten lappang a háttérben s évente csak egyszer — delegációk évadján — mutogatja a követelő kezét. De a mi rajongásunk nem lankadt, hitünk össze nem omlott. Még mindig nagyra taksáltuk a dualizmust és taksáljuk ma is, mert ha a jó öreg királlyal együtt hűséget fogadtunk neki, nem is fordulunk el tőle. Látjuk, hogy csak kérti jön, látjuk, hogy a kötelességek napjaiban bujkál, van is róla valami véleményünk: — de nem zugolódtunk. Csak kérjen: adunk.

Most is itt van az ismeretlen ismerős. A dualizmus kinyújtott keze, a delegáció várja a rendes évi áldozatot. S nem kicsi áldozat, amit kér. Erre az esztendőre, mikor a tábori ágyuk még nem aktuálisak, az új hadihajókkal együtt csak mintegy ötven millió koronát kér. Jelzi azonban már előre, hogy az ágyukra hamarosan szükség lesz. Azok is kerülnek majd potóm negyven millió koronába. Szó se férhet hozzá, hogy ezt a kilencven millió koronát is meg fogjuk adni, nehogy a dualizmusban valami kár essék. A szívek mélyén azonban hovatovább nem fog elférni az elfojtott érzés. A magyar nemzet nem unt rá a dualizmusra; nem minálunk van neki rossz dolga; nem mi vagyunk azok, akik még a nagyhatalmi állás árán is bele akarnánk rohanni a federalisztikus átalakulás örült ka-

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Irta: JÓKAI MÓR.

Nem! *Ebből* a bezárt Bécsből ottkian született halandónak nem osztogatnak. Ide nem lehet behatolni se erényekkel, se milliókkal, se tudományokkal, se vitézséggel: — még hazaárulással sem. (Majd lásd alább.)

No, de hát itt van a többi Bécs, a kedves, a kedélyes metropolis. Ha nincs ut az Olympra fel: jőjj elé Pán-berek!

Itt van az Elysium, a Fürst-szinbáz, a Tingl-Tangelek, a Fekete Redoute, a népekenekesek és különösen a Ludlam-barlang. Ez is kiváltságos intézmény, hanem demokratikus alapon szervezve. Ide csak választás útján, érdemek árán lehet bejutni. Aki valami nagy bohóságot tud elkövetni, aki képes megnevetetni az egész társaságot, az előbb fölvetetik „árnyék”-nak, csak azután, ha kiérdemelte furcsaságaival, engedtetik meg neki, hogy „testté” változzon át.

Itt találta fel Tihamér azt a társaságot, mely kedélyének legjobban megfelelt. Ez a „Bohéme”. (Magyarul talán: cigányvilág.)

Valahányszor Bécsbe felrándult (pénzügyi

intézkedések végett), visszatért elhozott magával egy-egy jó pajtást a barlangból s azt ott tartá a kastélyában, míg az meg nem szökött a vendéglátás elől.

Egyszer, kettős ünnep alkalmával, a mikor a banküzet zárva tartatik, lecsalta Lipovára magát Windstüll barátját, ami attól nagy áldozat volt; mert ezen ünnepnapokra volt hirdetve Degen Jakab mekhanikusnak a repülési kísérlete Tivoliban, amiről egész Bécs beszélt; de Tihamér olyan érdekes problémát tudott neki feladni, mely a bécsi Lebemannt rábirta a falusi látogatásra.

II. Az üres templom.

Megtörtént Lipován is, ami több magyar városban, hogy az utolsó görög vallású lakos is kimult az élők sorából.

Szatócs volt, de vége felé már meglehetősen üres volt a boltja, hagyatékából éppen csak hogy a temetési költsége telt ki.

Ennek az utolsó hívnek a halálával üres házá lett a görög templom. Azt hajdanában egy Lippay ősapa építtetett saját telkén és költségén; az épület az új rend alatt Lippay Tihamér nevére lett beteleklönyezve. A hatóság nem késelt a báró urat értesíteni, hogy az épület visszaszállt törvényes urára.

Mint hogy pedig a Lippay uraságoknak erre a helység piacán levő imaházra semmi szükségük

nem volt, lévén nekik a kastélyukban egy saját istentiszteletrre szolgáló díszes kápolnájuk és du-san javadalmazott udvari káplánjuk, cselédjeik, hivatalnokaik pedig mind más felekezethez tartozván: ennél fogva előállt az az aktuális kérdés, hogy mi célra szolgáljon ezental a lipovai piac sarkán emelkedő ódon épület jövőendő időkben?

E tárgyban meg kellett tudni a közvélemény nézetét.

Mert ez idő szerint már közvéleményről is lehetett beszélni Lipova községében. A hivatalos személyek, ugymint a rendőrőrnök, adószedő, bírák, kurátorok, tiszteletesek, iskolamesterek, céhmesterek kategóriáján kívül maga az uradalom szolgáltatta hozzá a legörösebb járulékot.

Ott volt a tisztartó és a kancellista, az erdész, a szeszőfő, a fűrészmalom felügyelője, a tanningár vezetője, a fürdőinspektor, az üveg-huta főcélisa, a cukorfőző faktora, a barom-orvos, kiki az asszisztenseivel, a fiskus, a matematikus, a főkertész, valamennyinek az élen a jószágigazgató és az udvari pópa, koronájával a társaságnak a hölgyek: a báróné és tisztartóné. Ezekhez járult a két külföldi szakértő (akiket egy magyar anket nem nélkülözhet) Windstüll bankár és a Ludlámbarlang *Kalijája*, a veres mórnak elnevezett bácsi (a nagy veres orra miatt), akik már elismert tekintélyek voltak mindenféle templomszenteltelenítési műveletben. Természetesen magának a földesurnak hagyatván fenn a szuverén jog az előterjesztett tervezetek közül a

landjaiba. Az 1867-ben vállalt kötelezettségektől mi nem fogunk elszakadni. De várjuk, idegesen várjuk immár a jutalmat — állhatatosságunkért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, május 6.

A bosnyák vasutak dolga, amelyet ma kezdett tárgyalni a képviselőház, nem sok embert érdekelt. Az ülés elején is erős hézagok voltak a képviselők padjaiban, a vége felé pedig már a határozatképesség végső határáig olvadt le a jelenlevők száma. A vita különben komoly és szakszerű. Smailovszky Valér előadó tartalmas és világos okfejtéssel mutatta ki a vasutak magyar szempontból való jelentőségét és a választott utvonálnak a magyar érdekekre nézve előnyös voltát. Az ellenzéki kritikát Fichler Győző indította meg, a töle megszokott temperamentummal és bár érvelése sok helyen hamis nyomra tévedt, egészben véve azt a benyomást tette, hogy a dologgal elég komolyan foglalkozott. Gróf Batthyány Tivadar a fumei érdekekért emelt szót és nem egy megfélemlítő vádát kívánásait ajánlotta a kormány figyelmébe. Utána Major Ferenc mondotta el ismeretes hosszu beszédeinek egyikét az elnök, a jegyzők, a gyorsírók és néhány törhetetlen türelmü honatya jelenlétében.

A vitát pénteken folytatják, mert holnap és holnapután a Ház nem tart ülést.

A képviselőház ülése május 6-án.

— Kezdele délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László.

Isekerutz Győző előadó felolvassa az igazságügyi bizottság jelentését *Egry* Dezső megsemmisített mandátuma és ki nem utalt fizetésében. Az igazságügyi bizottság azt ajánlja a Háznak, hogy dr. *Egry* Dezső ügyvéd, pécsváradi lakosnak 1902 május 1-én a képviselőház gazdasági bizottságához intézett kérését utasítsa el és az 1902. május 1-én esedékes évnegyedi általános-tiszteletdíj és lakbérék kintalását megtagadja elnöki intézkedést vegye tudomásul. (Helyeslés.)

A boszniai vasutak.

Smailovszky Valér előadó ismerteti a Szerajevótól a *Lím* völgyében az *Uvac* melletti Szandzsák-határig és *Visegradtól* elágazólag a *Reava* völgyében a *Vardiste* melletti szerb határig, továbbá a *Samactól Dobojig* és *Bugojnától Arsanjig* vezetendő vasutvonalak építéséről szóló törvényjavaslatot.

A magyar törvényhozás házában más nem lehet a kiindulási pont, mint az a kérdés, vajjon a magyar érdek ennél a törvényjavaslatnál meg van-e védve és érvényre van-e juttatva. De örizzünk neki (Derültél a szempontoknál is a sovinizmus tulságaitól. (Kézeltél a szélsőbaloldalon. Felkáltások: Az a baj, hogy nincsen elég!)

Barta Ödön: Ebből soha sincsen sok!
Molnár Jenő: Meg kell csak kérdezni a számszokat!

Smailovszky Valér: En e tekintetben a sovinizmusnak csak egy kritériumát ismerem.

Madarász József: Mitéle sovinizmusnak?
Smailovszky Valér: A magyar sovinizmusnak. (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: (Csengtet.) Csendet kérek, t. Ház, így lehetetlen tanácskozni. (Halljuk! Halljuk!)

Smailovszky Valér: Mondom, ennek a sovinizmusnak csak azt a kritériumát ismerem, amelyet Széchenyi István, hazánk nagy fia alapított meg, amikor azt mondotta, hogy Magyarország nem volt, de lesz. (Derültség a szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Ez még nem elég!

Smailovszky Valér: Es amikor azt mondotta, tengerre magyar, keletre magyar! (Derültél a szélsőbaloldalon.) Ebből a szempontból kell megítélni ezt a kérdést, és akkor, amikor a boszniai vasutakról van szó, keresnünk kell először is azokat a pontokat, amelyek a berlini szerződés alapján nemzetközi hivatásunk szempontjából a keletre vonatkozólag magunkra vállaltunk és amely mindenesetre az, hogy magyar kultúránkat annyira, amennyire képesek vagyunk, a keletre közeleítsük. Bosznianak hadvédelme okozta, hogy Hercegovinának megvédése tekintetében intézkedéseket kellett tenni, aminek következtében az Adria tengerőt befelé Mostárig ki kellett építeni a vasutat. Ez a vasút is, tekintettel a keret nehézségeire, mintán a Narenta völgye roppant szakadékos és igen nagy terpehezségekkel van összekötve, újból keskeny vágánnyal lett kiépítve, ismét takarékosági szempontból. Így került azután harmadszor a magyar törvényhozás elé ez a kérdés; minden alkalommal egy darabbal tovább építettek ezt a vasutat és Bosznia és Hercegovina tóvárosait: Mostárt és Szerajevót kötötték azután össze egymással. Először tehát a mostári vonalat építették ki a tengerőtől kezdve; azután a középső részt, vagyis a hegyekalig terjedő vonalat és azután a legutolsó részt, vagyis a Ráma torkolatától Szerajevóig terjedő vonalat létesítették. Az okkupáció óta 24 esztendő múlt el és sajnos, az a keskeny vágány azon közgazdasági viszonylatok mellett, amelyekkel mi Boszniával szemben érvényesíteni tudunk, tökéletesen elegendő volt; de ez a vasút, nevezetesen sik részén és illetve a bród-szerajevói részén tehetséki tökéletesítése által olyan teljesítményképeséget nyert, hogy a vagonok ott például 15 tonnát visznek, tehát éppen annyi, mint a mi nagy vagonaink, ez tehát Magyarországban Boszniával szemben fennálló belforgalmi viszony tekintetében tökéletesen elegendő volt. A magyar érdek a következő momentumok által teljesen meg van védve. Ha az a vonal, amely Samactól Uvacig 415 kilométer hosszú, — ha kiépül tudniillik az uvaci rés és pedig a szélesvágányú vasutirány viszonyai szerint, akkor tulajdonképpen csak 106 kilométert kell átalakítani keskenyről szélesre és akkor 415 kilométeren tulajdonképpen ezt az átváltoztatást a legnagyobb könnyűséggel igen rövid idő alatt lehet teljesíteni. Ezt alán senki sem fogja kétségbe vonhatni. Es ez az, ami technikaileg, de pénzügyileg is ezt a javaslatot teljesen igazolja. Elfogadásra ajánlja azt. (Helyeslés jobbról.)

Fichler Győző: Azon kezdi, hogy az előadó valóságos herosztatriszt munkát végzett, amikor ezt a törvényjavaslatot referálta. Beismerte azt is, hogy ezeknek a vasutaknak építése nem pillanatnyi szükség és kívánata, hogy itt ne a magyar sovinizmus érvényesüljön. Ezt mondták mindig, ha be akartak bennünket csapni. (Zaj.)

Madarász József: Turról mindig becsapnak bennünket!

Fichler Győző: Es a javaslat osztrák érdekeket szolgál; az előadó indoklása pedig sovinizmussal vádol, ha érdekeink megvédésére törekszünk. Hivatkozik egy e tárgyban benyújtott régebbi interpellációjára, amelyben ó már három évvel ezelőt jelzte azt a veszélyt, amely ránk nézve a bosnyák vasutervekben rejlik és hogy Magyarország érdekeit labal tiporják.

Széll Kálmán miniszterelnök: Szó sincs róla!

Fichler Győző: A magyar kormány egyszerűen meghátrált.

Széll Kálmán miniszterelnök: Dehogyan hátrált!

Fichler Győző: A kormány nagy terveiből egyszerű stratégiai vasutiterv lett, amelyet rákényszerítettek a kormányra. A miniszterelnök maga sem hiteti, hogy ez a vasút a mi érdekeinket szolgálja.

A vasút története magyar szempontból más volt, mint amit az előadó ismertett. A bosnyák vasutak azzal, hogy keskenyvágányúak, az egyöntetű tarifa, sem a peage alkalmazását sem teszik lehetővé. Lehetett volna Sárutogárdtól Smacon, Szerajevón, Úszkükön át Szalonikiig építeni egy világörzalmi vonalat, amely igazán szolgált volna magyar érdekekért. De ez a terv dugába dőlt és Ausztria előre letorgalja magának foralmi eszközeivel azokat a piacokat, amelyek tulajdonképpen nekünk kínálkoztak volna. Most előáll a kormány egy törvényjavaslattal, amely csak osztrák állami és katonai érdekeket képvisel. A magyar érdekek szerint épített vasuti hálózat Bosznia érdekeinek is sokkal jobban megielet volna, de a magyar Kállay Benjamin nem a mi érdekeinket, nem Bosznia érdekeit védte, hanem szolgálta az osztrák érdekeket s ezért nem volt ott ellene sohasem panasz. A bizottsági jelentésből is kitűnik, hogy a mi kivételünkre semmi hatással nincs ez az új vasutvonal és csak Kriehammer volt az, aki olyan nagyon ragaszkodott ezekhez a tervekhez, de diplomáciai tárgyalások folynak Albánia okkupációja dolgában, s a Törökország felé vivő stratégiai vonalak a porta megelémlítésére valók. A közös aktívából 13 milliót használtak föl Bosznia okkupációjánál, anélkül, hogy erre jóhatalmazást kértek volna. A kassa-oderbergi vasút építésénél mi 1/3-részen viseltük a költségeket. Ausztria 1/3-részen; a közös aktívák részét képező kassa-oderbergi vasút részvényeiből nekünk mégis csak a kvóta arányában eszt akarunk juttatni.

Boszniában a mi nagy áldozatainkkal szemben nem érvényesül a magyar ipar és kereskedelem. Ott versenyeket rendeznek, világhírű iürdöt létesítenek, mutatnak; de még a bosnyák nép boldogulását sem teszik lehetővé; abban a tartományban Ausztria gyakorol egyeduralmat. A boszniai tervezet vasutvonalak veszélyeztetik Fiume létét. Fiumét egy elhibázott politika folytán telezsúrtuk milliók alkotásokkal. Ezek az alkotások kárba vesznek, ha Dalmáciával összekötjük az egész keletet. Triestet gazdagodik mert ott tut össze minden vonal, oda visznek Ausztriából minden élelert, nálunk Fiumétől elvonják a vérkeringést. Ez a politika érvényesül ebben a törvényjavaslatban. (Zajos helyeslés a baloldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Elnök: Ot perc szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Gróf Batthyány Tivadar: Válaszol Fichlernek, aki felszóllította t, mint Fiume képviselőjét, hogy védje meg a kikötő érdekeit. Ezzel szemben kijelenti, hogy most már nem képviseli ugyan Fiumét, de mindenkor felemeli szavát, valahányszor az Adria gyöngyének megvédéséről van szó. Oszlja Fichler aggro-

neki legjobban tetszőt kiválasztani. Ezt a jogát nem bocszta el a jogvesztés kormányzati elve.*

Az eldöntést megelőzte a földesur által elrendelt uri lakoma, melyre mindnyájan hivatalosok voltak az említett honoratiorok.

Különben is sátoros-ünnep lévén, mindenki legdiszesebb köntösében vonult fel a kastélyba, isteni tisztelet után, melyet az uraság saját kápolnájában, a többi felekezet pedig falusi templomában végzett. Csak a bécsi vendégekre vártak még, akik elé négylovos hintó küldetett a vasuti állomásra. Azok is megérkezének jó idején, még pedig nemcsak a meghívott két ur, hanem még egy harmadik is, aki önkéntesül csatlakozott hozzájuk; szintén egyike a Ludlám-barlang hőseinek: egy híres szobafestő. Nagy „gaudé“-val rontottak be az elfogadásti terebe, ahol már a

vendégsereg együtt volt és szilvóriumozott. Egyik uraság a másikat mutatta be az elfogadásukra előlépett háziasszonyságnak (a ludlámbarlangi neveiken). Legelőbb a bankár a kalifát: „der rothe Moor“, azután a kalifa a piktor: „Charon der Hölleurose“, végül a piktor a bankárt: „Frots von Sampanszkuidt.“ (Folytatása következik.)

A bölc.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Négrádi László.

I.

Hatalmas király volt Nároh és böles, bár még legényi is alig pelyhedzett állán. Hanem azért mégis volt boldog volt ez a böles Nároh: nem szerette az asszonyokat, sőt gyűlölte. Pedig sok szív dobant meg érte Jeromiában, mert Nároh nemcsak király, nemcsak böles, hanem szép ember is volt. Titokban annyí sziv epedt érte és nyíltan annyí rózsás arc mosolygott feléje! Hiába, a Nároh szíve olyan volt, mint a kőszikla: asszonyi mosolytól, szémsugártól el nem olvadt.

Volt ennek a Nárohnak egy gyönyörű palotája; szem nem látta, fül nem hallotta gyönyörűség volt benne minden, csak egy hiányzott, a mindennél többet érő nagyobb gyönyörűség: az asszony.

Nároh király bölesei összegyűltek, tanakodtak, tanácskoztak, hogy mitévők legyenek a királyllyal.

— Még ilyet nem láttam soha, mondta az ősz Sandi, hosszu szakállát megsimogatva, ifju is, kerp is, király is, előtte van minden, csak akarnia kell s ő nem akar. — Ősz-vagyok, vén vagyok,

böles vagyok, de azért nagy tisztelője vagyok a szép-nemnek. Mit csináljunk?

Sandi kérdésen fordult az egybegyűlt bölesekhez. A bölesek pedig a fejüket lógatták csak és semmi jó tanácsot se tudtak adni. A hosszas hallgatást végre megtörté Medzi.

— En azt hiszem, szolt mély hangon, hogy büvölet alatt áll a mi királyunk. Valami boszorkány hatalma alá került egész valója s azért nincs fogékonyasága a nők iránt. A bölesek egy része helyeselte Medzi mondását, a másik része azonban kinevette.

— Bolondokat beszélsz, ellentvété a hatalmas természetű Csagal, a boszorkányokban és varázslatokban nem hiszek, hanem...

— Hanem? — kiáltotta a többi böles, akik nagyon sokat adtak a Csagal eszére. Halljuk!

— Hanem, ó nagy bölesek, folytatta Csagal, azt mondom én, hogy ifju még a mi királyunk, te nevedt öreg Kandi s a te hibád, hogy sok mindenről nem tud. Valld be, vén bünös, hogy te idegenítetted el ördögi tanításoddal minden asszonytól a királyi ifju szivét.

A bölesek haragos kiáltásokban törtek ki, Kandi alig bírt szóhoz jutni.

— Hallgassatok meg, ó bölesek, mondta reszkető hangján, hallgassatok meg és itjétek! Csagal igazat mondott, én idegenítettem el az ifju Nároh szivét az asszonyi eszemtől, feltárván előtte mindama veszélyeket, melyek az asszonyi nem részéről fenyegetik az embert.

— Persze így beszéltél, szakította felbe Medzi, volt rá okod, mert feleséged, míg te a csillagok járását vizsgáltad, egy forró, csillagos nyári éjszakán elszoktál tőled.

— Ne gyanúsíts engem, szolt tompán Kandi, igaz, feleségen elszoktál s én nem hiszek az asszonyoknak, de nem ez vezetett a Nároh tanításában, Neptunuszra mondom, nem ez a tapasztalat,

*) De nehogy azzal vidóltassam, hogy én itt most a legvakmerőbb fikcióval teremtek lehetetlen tényeket, el kell mondanom ez alkalommal, hogy én magam is résztvettem egy ilyen ténykedésben. Nagy-Körös városában történt, ugyanazon korban, amelyben regényem meséje folyik, hogy az utolsó görög, aki még a városban élt, onnan távozni készült. Ez volt Tomori (Theodorovich) Anasztáz, a körösi kollégiumban mathesis professzora, aki egy milliomos nagybátyját örökölte, katedrálisról lépett a beállt földesurnak. Kitévezését nagy-szerű bucsinakomával ünnepelte meg, melyre tanárúrsáit és bajánai barátait megvíválta. Azoknak a szöke tanárúrsáit és barátait ott volt Arany János, Tompa Mihály, Szilágyi Sándor, Salamon Ferenc, Losonczy László, Vadnay Károly, Ballagi Mór, Gyulai Pál, Menovich Ferenc és a többiek között csekély magam. A hívek nélkül maradt görög templomot a város már korábban kiadta lakású Menovich tanárnak, aki annak a belsejét e lakoma alkalmára feltellette tréfás karrikatúrákkal. Hát bizony ebben a szekularizált görög templomban mulatozt az a vig társaság egy szép éjszakán világos-virradig. Ez történt a krimi háboru idején. A falrafestett törökzék ennek az eseményint tették guny tárgyává. Ez alkalommal láttam Arany Jánost táncolni: soha többet más halkanál nem részeseit ebben.

dalmait, hogy az építendő boszniai vasut veszedelmet hoz Vonalának. De a károkat ellensúlyozni lehet egy oly vonal építésével, amely Dalmácia felé olcsó közlekedést biztosít. A törvényhozásnak gondoskodni kell Fiume javáról s ez a második vágány kiépítésével Dalmácia felé történhetik. Meg van győződve arról, hogy a kormány ezt meg is fogja tenni s éppen ezért megszavazza a törvényjavaslatot méltányossági szempontból Ausztria iránt... (Nagy za) a szélsőbaloldalon)

Major Ferenc: Sajnálatosnak tartja, hogy a magyar közvélemény a legfontosabb kérdésekben sem nyilatkozik meg, sőt a sajtó, ez a nagy hatalom sem tájékoztatja a közönséget, hogy mily fontos magyar érdekek függnek ettől a javaslatról. Évtizedeken át sem tudnánk javítani azon, amiben a mi külügyi politikánk az utóbbi időben vétkezett. Mint a hármasszövetség egyik tagjának, saját pusztulásunknál kell asszisztálnunk s maga Andrássy, ha ma látna híres alkotását, megrémülne tőle. A német tőke minden erővel igyekszik a Keletet elfoglalni s elzárni a magyar kereskedelmi érdekek elől. Maga Hohenzollern Frigyes herceg alapított Bukarestben petróleum-ipar-telepet. Huszonhárom év óta nem tudunk Szalonikiig vasutat kapni, pedig csak ez a bosnyák vonal telet meg ami érdekeinknek. A Reiohrathban ezt már husz év előtt ismerték, de a vasuti vonal ma sincs meg. Az eddigi vonalakat is azért építették keskeny-vágányoknak, mert a magyar érdek szerint széles vágányra lenne szükség.

Barta Odún: Azért mégis 67-es alapon van!
Major Ferenc: A magyar érdeket meg lehet védeni a hatvanhezes alapon is, csak be ne adja az ember a derekát. A néppárt a javaslatot visszautasítja. (Helyesítés.)

Elnök: A Ház hozzájárulásával a vita folytatását péntekre halasztja s az ülést berekeszti.

BELFÖLD.

Széll Kálmán a királynál. Ő felsége ma délután Széll Kálmán miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Közös minisztertanács. Ma délután 2 órakor közös miniszteri tanácskozás volt ő felsége elnökelete alatt, amelyen a közös miniszterek, a két miniszterelnök, a két honvédelmi miniszter és a két pénzügyminiszter vett részt. Ugy értesülünk, hogy ez a tanácskozás nem függ össze a kiegyezés ügyével.

A hunyadmegyei aj főispán. Megírtuk, hogy a dévri kerület országgyűlési képviselőjét, Barcsay Kálmánt a király Hunyadmegye főispánjává nevezte ki. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

A trónörökös londoni utja. Bécsből jelentik: Félhivatalosan megerősítik, hogy Ferenc Ferdinánd főherceget Liechtenstein herceg, gróf Bouquoy, gróf Festetics Taszölvi és Sapieha herceg fogja elkísérni. Ehhez a hírhez félhivatalosan azt a megjegyzést fűzik, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg Londonban az uralkodót fogja képviselni,

— Vén zsörtölődő, nem hiszünk neked, süvitte Csagal s a többi böles vele együtt kiabált: Nem hiszünk neked, Kandi!

— De kérlek benneteket, mondta Kandi, hallgassatok meg, titkot mondok el, nagy titkot.
— No, halljuk mit? — szólt csitított Sandi.

Beszélg!
— Sokat vizsgálódtam a csillagokban, mert az emberek titkos jövője ott van mérő. Vizsgálódtam s azt olvastam ki, hogy Nároh, Jeromia nagy királya, asszony által pusztul el.

Csagal, mint egy oroszian zudult fel:
— Hazudsz, mentegeted magad.
— Es nem hiszünk neked, csalfa Kandi, kiáltották a többiek is. Rá se hallgassunk!

Kandi lehajította fejét s hallgatott. A bölesek pedig összeszegyűltek-bugtak, nagy bölcseséggel tanácskoztak arról, hogy a király tudatlan szemét hogy nyissák fel.

— Mondok valamit, szólt erős hangon Csagal, nyissuk fel a király szemét. Az asszony a teremest koronája, az asszony a természet legszébb ékessége.

— Ugy van, ugy van, helyeselték az élemedett bölesek.

— De, tisztelt uraim, folytatta tovább Csagal, ki mit nem ismer, tudatlan abban. Ugy-e? Aki nem ismeri, mi szép a zenében, nem élvezheti, aki nem ismeri, mi szép az asszonyok nevében, nem is kívánhatja őket. Im, azt tanácsolom, hogy válasszunk mestert, aki majd a teremest koronája gyöngyének ismeretébe bevezeti Nárohot.

A bölesek elhallgattak, mély csend támadt, de aztán egyszerre mint a vihar tört ki a bölesek kiáltása egyhanguan:

— Légy te a mester, Csagal.

Csagal megrázta hatalmas fejét s így szólt:
— Meghajlok kívánságok előtt, ő bölesek. Hát leszek én a mester.

s a herceg londoni utazásának semmi politikai karaktere sem lesz. A királynak csak arra volt gondja, hogy a herceg mellé lehetőleg fényes kíséretet adjon.

Báró Aehrenthal szabadsága. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Aehrenthal pétervári nagykövet, mint értesülünk, csehországi birtokaira utazott. Szabadsága elején néhány napot Bécsben töltött. Hogy bécsi tartózkodásához politikai szándékok fűződnek, tíres mese.

Két petíció. A kir. Kuria I. választási tanácsában Páisz Andor elnök a reggel birtette ki a Kuria ítélőletét a vizaknai kerületben megválasztott Háromy László ellen beadott petíció dolgában. A Kuria a kérvényt elutasította, mert a petícióban egy választó sínes megrezve, akinek a képviselő anyagi előnyt ígért volna; az sem nyert igazolást, hogy Háromy László az iskolák részére adományokat helyeztet volna kiállításba. Az a körülmény pedig, hogy a képviselő a választás napján szivarokat osztogatott választóinak, a szükséges ellátás fogalma alá esik, mert aki a szivarozást megszokta, annak ez oly szokás, mely az evés-ivással egy tekintet alá helyezhető. Valótlannak bizonyult végül az a vád is, hogy Háromy a piacon mutogatja volna a pénzárcaját.

A második választási tanács Vavrik Béla elnökelete alatt ma folytatta a Balassa-Gyarmaton megválasztott gróf Forgách Antal ellen beadott petíció tárgyalását. A Kuria ugyanis február 5-én elrendelte a vizsgálót két érvénytelenségi okra. Az egyik az volt, hogy gróf Forgách Antal valamelyik választójának megígérte, hogy abban az esetben, ha rá szavaz, duplán megérti neki azt a 15 forint pénzbírságot, melyet még szolgabíró korában rótt ki rá. A második pedig az, hogy a gróf az egyik választóját egész éjszakán át itatta azért, hogy reá szavazzon. Szó volt még egy Stiblo nevű tanítóról is, akinek a gróf 95 forintot adott volna azért, hogy reá szavazzon. Továbbá arról, hogy a gróf az egyik község választójának — bár vasuton jöttek be — megígérte a fuvarkötségeket. Gyárfás Ferenc elnök bíró részletesen ismerte a vizsgálat során kihallgatott tanúk vallomásait, melyekből kiténik, hogy a kérvénynek tulajdonképpen egyik pontja sem nyert beizolást. Dr. Ragályi Lajos, a kérvényezőkhöz meghatalmazottja, a bizonyítás kiegészítését indítványozta oly módon, hogy a Kuria halgassa ki a képviselőt. A bíróság azonban megtagadta ezt a kérelmet. A kérvényezőkhöz képviselője ezután kijelentette, hogy a petícióban foglalt állításokat fenntartja, kéri a választás érvénytelenítését. A védelem ellenben a kihallgatott tanúk vallomásai alapján a kérvénynek elutasítását kéri.

A Kuria holnap délelőtt 10 órakor hirdeti ki a határozatát.

— Te vagy a legalkalmasabb — mondta mosolygva Sandi — hiszen elméletben s gyakorlatban is értes jól a hódítás tudományát, aztán izléssed is van. Nemrég háziasodtál, Csagal és a tigrisszemű Valmiki szakállára mondom, a te feleséged Jeromia gyöngye.

— Ne beszéljünk arról — mondta kedvetlenül Csagal, mikor Sandi a feleségesét említette — annyit ígérhetek, hogy a Kandi tanítását lefontom s egy esztendő leforgása után királynó lesz a palotában.

— Es mi szobrot emelünk neked az egész országban, — hízlekedett Medzi.

A bölesek szétmentek és vidámság szállott lélkükbe, csak Kandi maradt komoly. Otthon műszerei mellé ült s figyelmesen vizsgálni kezdte az eget, a hunyókló csillagokat.

Nehéz, forró éjszaka szállott le a földre, a királyi kert cedrusai bágyadtan hajtották le lombjukat. Meg se mozdult a karesu pálmák levele s a sicomose-bokrok tikkasztó esőndben álltak a hervadó kelyhű tulipánok erdeje mellett. A királyi kert márványlenceal befutott lugasában hűs kőpadokon ül Csagal és Nároh.

— Meleg van, Csagal, — mondta a böles ifju király.

— Annyi hűs itald van, — szólt Csagal — ó hatalmas uram és te ajkaddal soha sem illeléd, pedig a habzó serlegek onyhet adnak.

— A pokol tüze lakik bennük, szólt a király.

— Bocssás meg kis szolgádnak, veté ellen Csagal, nézz őszülé fejemre s itél meg, ha vajjon valami bölcsesség és tapasztalat lehet-e benne. Bocssás meg, ha azt mondom, tévedsz, avagy győződj meg magad, uram.

— Nem haragszom rád, Csagal, igazad van, győződj meg.

Válságmesék.

Budapest, május 6.

Az osztrák sajtó, mely különben irlgalmatlannal püföli egymást, negyvenyole óra óta esodálatos egyértelműséget mutat. A német, lengyel, cseh lapok, mind egy huron pendülve, veszett híret terjesztik a kiegyezésnek. A krakói *Czas*-tól kezdve a prágai *Narodni Listyn* keresztül fel a *Neue Freie Presse*ig mindenütt az olvasható, hogy Koerber ur *ultimátummal* a zsebében robbog Budapest felé s vagy a paizsszal vagy a paizson fog visszatérni.

A harcias hangulatnak ez az egyetemessége rendkívül feltűnő, sőt egyenesen gyanus is. Még gyanusabb az, hogy e riadók Lembergben is, Prágában is, Bécsben is szinte ugyanazt az eszmecserét hangoztatják. Valamennyiükön végigvonul az a panasz, hogy a magyar kormány szándékkal és rendszeresen halogatja a vámtarifa tárgyalásait. Ami egyszerien nem igaz. Hogy Horánszky Nándor meghalt, még pedig épp két nappal a tárgyalások folytatására kitézött határidő előtt, arról Széll Kálmán nem tehet. Ezt a halasztást tehát egy fájdalmas *vis major* okozta. Azóta két hét telt el az új kereskedelmi miniszter kiválogatásával. Ennyi idő bizony nem sok, ha meggondoljuk, hogy olyan embert kellett keresni, aki tétovázás nélkül tüstént fel tudja venni a Horánszky kezéből kihullott fonalat. Láng Lajos kinevezése holnap jelen meg a hivatalos lapban. *S ugyancsak holnap már kezdődik vési a tarifátárgyalások folytatása.* Hol itt a halogatás? Az eredeti megállapodás szerint szombaton kellett volna Koerber urnak Budapestre jönnie. Tekintettel a Láng Lajos kinevezésére, szombatról keddre toldott el a tárgyalások felvétele. S eme 48 óra miatt csapnak az osztrák lapok ekkora hűhőt! S ezért beszélnek ultimátumról! Ezért mutatják be Koerber az osztrák érdekek retenthetlen Bayardján. *Quel bruit pour une omlette!*

A gyanus kerdésörtetés alatt aligha egyéb nem lappang. Egyik-másik osztrák lap el is árulja, hogy mi. Ugy látszik nem az állítólagos halogatás nincs inyére az osztrák kormány-nak, hanem az fáj neki, hogy a magyar kormány Ausztria túlzott követeléseivel szemben szilárd ellentállást tanusit s a legnagyobb erélylyel és szívóssággal védelmezi meg a gondjaira bizott magyar érdekeket.

S nagyon érdekesnek tartjuk, hogy a Koerber ur hírlapjai széles és tüzetos információkat nyújtanak közönségüknek azokról a bizalmas kiegyezési tárgyalásokról, amelyekre név-

Nároh intett s habzó serlegekkel tértek vissza a szolgák.

— Ne mondd meg Kandinak, szólt Nároh, mielőtt megizelte az italt, ő tiltott tőle s én tisztelom tanítómeesteremet, az ősz bölcseset.

Nároh mohón itta ki a serleg tartalmát.

— Nos, hatalmas uram, igazam volt-e? kérdezte Csagal.

Nároh hallgatott s még egy serleggel hajtott fel a gyöngyöző italból.

— Igazad van, kiáltotta, olyan, mintha melegitene s még is hűsít.

— Lelked melegíti, de tested hűsíti, uram, — mondta Csagal. — Es bocssás meg, ő királyom, de nyíltan kimondom, hogy Kandi félrevezetett téged. Őreg és habozó ember, tudományát az idő haladása felülmulta, esdve kérlek, uram, feleljéd el azokat, amire tanított.

— No, no, — mondta mosolygva az ifju király, — hagyjuk Kandi bölcsnek, de mondom, hogy te is bölcs vagy. Nyujtsd felém a serleget.

Es gyorsan suhant el a tikkasztó nyári éjszaka, az ozlet-, aranyserlegek kiürítve hevertek a finom homokon. Csagal Nároh füléhez hajolva sugdosott valamit.

— Hallgass rám, — mondta Csagal, — hallgass rám!

Nároh, az ifju király, mámoros szemmel bámult maga elő s a fejét csóválta.

— Uttesd el a fejemet, szólt Csagal, ha nem mondoh igazat. De te bölcs vagy, győződj meg, helyesen beszélke-e.

— Igazad van, böles vagyok, kiáltotta Nároh, pokolba a Kandi tudományával, adj még egy serleggel — és aztán menjünk.

II.

Hasadt már a hajnal, mikor Csagal megindult Nárohhál. Nároh arca ki volt pirulva, s kissé tántorgott is.

a magyar kormány a köteles diszkreiciót soha és sehol egyetlen szóval sem szegte meg. Hát ezekből az indiskreicióból tudjuk mi meg az összeskülönbözős igazi lényegét. Azt árulja el az osztrák sajtó, hogy Koerber ur nem az alkudozások lassu menetén bosszankodik, hanem azon, hogy a magyar kormány még mindig nem adta be a derekát. Így azt olvassuk egy bécsi lapban, hogy a magyar kormány a gyapju, kender, len s egyáltalában a nyersternyek vámtételeit tetemes mértékben akarja felemelni, amit az osztrák kormány mint Ausztria iparának megkárosítását utasít vissza. Az is olvassuk továbbá, hogy Koerberék ugyanakkor, midőn a magyar nyersternyek védelmét megtagadják, hallatlan mértékű vámvédelemmel akarják az osztrák ipart megerősíteni, amit viszont a magyar kormány ellenez. S végül azt is olvassuk, hogy Koerber ur az új vámszövetségben Magyarországot egyszerűen el akarja tiltani az iparfejlesztéstől, törvénybe akarván iktatni, hogy Magyarországnak a maga iparát sem állami kedvezményekkel, sem szubvencióval támogatni, sem közzsallításoknál az osztrák gyár-ipparral szemben előnyben részesíteni nem szabad. Ezek bizony súlyos indiskreiciók, amelyek azonban Magyarországon kifizető hatást fognak a közvéleményre gyakorolni. Azt látjuk ugyanis belőlük, hogy kormányunk derekasan állja meg a helyét, makacsul és erélyesen száll sikra érdekeinkért s igazainkból egy hajszálnyit sem enged. Semmi kétség, hogy ez fáj Ausztriának, nem pedig az állítólagos halogatás.

Az osztrák sugalmazott lapok harci zsvaját, fenyegetőzéseit az alábbiakban ismertetjük:

Prága, május 6.

A *Narodni Listy* a kormánytól sugalmazott, (s értesülésünk szerint maga *Rezek* miniszter által irt) cikket közöl, amely a következőképpen szól:

Önök vissza fognak még emlékezni Széll Kálmánnak az idejéi beszédére. Az Ausztriával való kiegyezésről szólva, azt mondta a gratuláló kormány-pártiak, hogy *újból az utolsó óra*. Ebből a kijelentésből azt kellett volna következtetni, hogy Széll Kálmán maga elismerte, hogy legelőbb ideje annak, hogy a döntő tranzakció megkezdjék és hogy ő maga is mindent el fog követni, hogy a kiegyezést létrehozza. E helyett azonban mindenképpen ellenkezőt történt. Széll Kálmán mindannyiszor *újabb árnyékokat és kifogásokat talált ki, hogy a tárgyalást halogassa*. Az újvői beszéd óta már négy hónap múlt el s a differenciák épp úgy fionnállanak, mint újvői előtt. Széll Kálmán vonakodik olyan garanciát adni, amely nemcsak a papíron áll, hanem meg is valósul. Olyan garanciákat, amelyek elejét veszik olyan állapotnak, amelyben Ausztria minden kötelességét teljesíti és minden áldozatot meghoz, míg Magyarország úgy jár el, mintha Ausztriával szemben semmi kötelessége sem volna s érdekeiért semmit sem tartoznék tenni.

— Valmiki berkébe vezettek, uram, mondta Csagal, ott a csobogó tó és a csobogó tóban a gyönyörűség, a szépség, melynek látásától téged a vén Kandi elriasztott.

Egy kis virágos réten mentek keresztül s illatos erdőbe értek, melyet ezer meg ezer keskeny utacska szelt át. Nároh dalolni kezdett. Nagyon furcsa volt az éneke, mert a bölcsék mondásait dalolta énekképpen.

— Csendesen, uram, mondta Csagal, csendesen, mert a tóban fürdő tündéreket elriasztjuk. A legjáratlanabb utra vezette Csagal Nárohot, hogy szinte alig lehetett a kusza bokrok miatt rajta járni.

— Mért vezetsz erre? — kérdezte Nároh.

— Mert ez a te utad, uram, királyom, ezen járt minden ősbű, mikora tó tündéreknek fürdésében akart gyönyörködni. Fejével játszott az, aki kiyüle erre az utra merészkedett. Látod, milyen elhagyott most, pedig hidd el, valamikor a legtaposottabb volt. Te persze nem tudod, uram; fenséges atyád korán elhalt s aztán Kandi lett urrá lelked felett.

— Megöletem azt az ostoba Kandi, — mormogta haragosan Nároh.

— Bizony rég meg kellett volna ezt tenned, királyom, — mondta Csagal s mosolygott.

Ez erdőben madárénekek hallatszott és a bokrok sűrűje mögül hablocogás, asszonyi síkongság.

— Itt vagyunk, — szolt Csagal megállva a sűrű rózsabokrok mögött. Maradj csendben s láss, ó uram.

Csagal félrehajtotta a rózsabokrok kusza ágait. A csodálkozás halk kiáltása hangzott el a Nároh ajkáról, mert amit látott, valóban csodálatos volt. A rózsabokrokkal szegélyezett hatalmas erdő-tisztás közepén nagy tó terült el, melynek tükörén rózsaszínből ragyogott a hajnalodó ég. A lágyan simuló rózsás vízben habfehér, lengő rubában fürdött Jeromia asszonyai. Tes-

Széll Kálmán mindeddig vonakodott ilyen garanciákat adni s ennek okát hol az egyik, hol a másik *resszort-minisztere* tolja. A dolog ma úgy áll, hogy a két állammal egymáshoz való viszonyára köd és homály borul. A bécsi kormány meguntta ezt a helyzetet, túrléme kimerült és a magyar kormánytól és még felsőbb helyen is sürgeti a döntést az egyik vagy a másik értelemben. Az osztrák kormány kijelenti, hogy bármennyire akarja is a Magyarországgal való gazdasági közöségét fenntartani, mégis ragaszkodni kell ahhoz a szilárd elhatározáshoz, hogy formai tekintetben huzás-halasztást, érdemi tekintetben pedig *kapitulációt nem tűr* és kizártnak tartja azt, hogy a magyar minisztériumnak, amelyvel egyenrangúnak tekint magát, alávesse magát. Ebben az esetben jobbnak véli a demissziót a szubmisszióval s inkább lemond most Ausztria jogainak becsületese megvédelmezésében, semmint később a birodalmi tanácsban a jogok föladása után. A korona informálva van az osztrák minisztérium szándékáról. A helyzet hasonlít az 1899. februárihoz, amennyiben az ultimátum után most is *kompromisszum követhetnek*, amelynek létrejövetelét az osztrák minisztérium meg ígéri, bukná és talán *Dadami, Gautsch, Thun és Clary* nem voltak a negyedik magyar kiegyezésnek utolsó áldozatai. Az bizonyos, hogy a közös gazdasági ügyek rendezetlenségére a delegációkban hosszú árnyékot fog vetni a külügyi és katonai ügyekre. Koerber elutazása előtt hosszasan tanácskozott az összes miniszterekkel, ma reggel pedig *Rezek* tárgyalat *Wittekel, Giovanellivel, Call* báróval és *Böhm-Bauer* kkel.

Prága, május 6.

A *Politik* a következőket írja: Mindannyian a legnagyobb szimpátiával időzöljük Koerber energiáját, de szeretnők, ha a Magyarországra intézett erőteljes szavak *nem volnának pusztá fenyegetések* s a tettek következnének utána. Előttünk bizonyosnak látszik, hogy Széll Kálmán az a célja, hogy a tárgyalást addig halogassa, a míg a magyar konverzió járadékainak kiserésére május 10-éig kitűzött határidő lejár. Nyilvánvaló hogy Széll a Rothschild-csoporttal és a hitelintézettel szemben arra kötelezte magát, hogy a konverzió zavar nélkül fog végbemeni, ami annál a körülménynek fogja, hogy a magyar értékek Ausztriában óriás mennyiségben vannak képviselve, könnyen megmagyarázható. Már most május tizedike előtt döntő kiegyezési és vámtarifátárgyalást kellett volna folytatni és befejezni, tehát oly időben, amikor a magyar kormány a konverzióra való tekintettel még bizonyos kimérettel tartozott Ausztriának. Ennek a veszedelmnek akarta Széll Kálmán elejét venni s ez az oka annak, hogy Koerberrel csak május 10-dike után akar tárgyalni. A *Politik* a magyar kormányt a vágasának elkerülésére azt a tanácsot adja, hogy az osztrák pénzügyminiszter tagadja meg az új magyar járadéktól a bécsi bürzén való egyezést s hogy ezt haladéktalanul fogantatassa.

Bécs május 6.

A *Neue Freie Presse* mai vezetőikében a helyzet válságos voltát jelezve, azt írja, hogy a jelen pillanat hasonlít ahhoz a helyzethez amely Jennától, amikor gróf *Banffy* és gróf *Thun* a birhedi ischni konferenciához mentek. Csak hogy a magyar miniszterek álltak a *vagy-vagy* állásponton, míg ma az osztrák miniszterek ragaszkodnak ahhoz hogy föl-tételeik eltagadjassanak.

Majd így ír: Nemcsak a magyar izomfiak hanem az osztrák józanúi számítók is azt tartják ma már: *Minél hamarabb, annál jobb*, amikor a különböző gondolatával foglalkoznak. Komoly ipari körök,

melyek a magyar piac elvesztése folytán legtöbbet vesztenek, bevallják, hogy ők sokkal szivesebben látják azt a veszteséget, semmint egy oly vámtarifát, mely a külföldi vámszerződések megkötésénél kiszolgáltatja az osztrák ipart.

Az oly sokszor emlegetett osztrák követelések lényegére nézve a *Neue Freie Presse* elmondja, hogy azok ebből állnak: Az osztrák iparral Magyarországon ne bánjanak másképpen, mint a magyar iparral, hogy az ne adóztassék meg magasabban, hogy államilag szubvencionált vállalatokkal ne jusson hátrányba, hogy ne rekesztessék ki a magyar piacról, szóval, hogy az osztrák ipar tovább is dominálhasson Magyarországon.

Egy más helyen azt állítja a *Neue Freie Presse*, hogy az új váms- és kereskedelmi szövetségben az osztrák kormány egy oly intézkedés jelvetelét sürgeti, mely kizárná, hogy a magyar ipar az osztrák rovására előnyben részesüljön. Azonkívül követeli az osztrák kormány a magyar forgalmi adó rendezését, és a bankkérdés újból rendezését, mert nem lehet, hogy a vámszövetség más terminusban járjon le, mint a bankszövetség.

A *Neues Wiener Tagblatt* felveti a kérdést, nem áll-e inkább Magyarország érdekében, hogy Ausztriával fenntartsa a gazdasági békét. Ugy a budapesti, mint a bécsi államterfak nem zárkoznak el annak felismerése elől, mily nagy károkat vonhatna maga után a vámközösség megszüntetése; már eddig is nagy károkat származtak a fennálló bizonytalanságból. Azok az órák, melyeket Koerber most tölt el Budapesten, igen súlyosak; most mutassák meg Széllt és az új kereskedelmi miniszter *tradicionális kiegyezési barátsgukat*.

A *Neues Wiener Journal* szerint abból származott a két kormány közötti differencia, hogy az osztrák kormány hozzájárult ugyan a magyar érdekeknek megfelelő agrárvámok felállításához, de a magyar kormány nem hajlandó az ezek fejében két ipari vámkötelezést engedni.

E harci zsvajjal szemben a magyar kormány a *Bud. Tud.* útján a következő közleményt bocsátja választó világgá:

Bécsi és prágai lapoknak állítólagos kiegyezési válságról szóló hírei itt általános meglepetést szültek. Az osztrák kormány sugalmazására ezek a híresztelések annál kevésbé vezethetők vissza, mert az osztrák kormány tudja legjobban, hogy a kiegyezési tárgyalások szándékos halogatásáról egyáltalán nem lehet szó. E tárgyalások legközelebbi felvétele a hó 5-ikére volt tervbe véve, és hogy a két miniszterelnök eddig még nem találkozott, az esakis annak tulajdonítható, hogy a magyar miniszterelnök tegnap is, ma is napestig el volt foglalva, úgy hogy a két miniszterelnök a hó 7-ikén, tehát csak két nappal később fog találkozni. A szakminiszterek pedig május 12-ikén vagy 13-án fognak összejönni; ez a héten már azért is lehetetlen, mert az új magyar kereskedelmi miniszter kinevezése tudvalevőleg csak a hivatalos lap honlapi számában fog közzététetni. Az illetékes körökben általánosan tudva van, hogy a magyar kormány a héten túl, amely alatt a legsürgősebb parlamentáris dolgok el lesznek intézhetők, a tárgyalások folytatására teljességgel rendel-

— Estére légy nálam, — tudod, ma lehet, — lehet, mormogja Nároh s mosolyog.

A nap még egy pillanatig fenn pislog az égen, aztán leuny, a biforfeny is eloszlik s hirtelen sötét árnyba borul minden. Nároh illatos fűdőt vesz, aztán ragyogó ruhát ölt, derekára övezi gyémántos kardját s széles köpenybe burkolózza, palotája titkos folyosóján lesiet a kertbe. Onnan tovább megy a városba, gondosan eltakarva arcát, nehogy felismerjék.

A bölcsék tanácsa megint együtt van, csak Kandi hiányzik, kinek a fejét leütötte tudatlanságért Nároh, a bölcs király.

Csagal, a főminiszter s a király mestere elnököl, legelőbb is ő szolt:

— Tudjátok, ó bölcsék, miért jöttünk egybe nagy királyunk parancsára?

— Tudjuk, — felelik az ősz bölcsék.

— Egy év telt el örvedentes változással királyunk életében; Kandi halott, királyunk pedig házassodni készül. Bölcs lelketek s mély elmétek inn határozottan, ki lesz hozzá méltó. Nehéz a kérdés, fontoljátok meg jól.

A bölcsök szörnyű heves vitába kezdtek, a nemzeti párt jeromiai leányt akart, a felvilágosodottak pedig a hakatai király lányát.

A vita elkeseredetten folyt, óriási beszédek tartottak, a levegő izzó volt, a szenvedély tetőpontra hágott. Eppen a vihar kitörését akarta megakadályozni Csagal a főminiszter, mondván:

— Elég, majd folytassuk egy kis idő múlva. Menjetek, ó bölcsök s az éjszakai hűs levegő lohaszsa le az izzó véreket!

Csagal is hazasiott, hogy meglesse édes álmát rózsásarcú asszonyának s hogy puha karjának öleléséből kapjon erőt az éjszakai tanácskozásra.

Halkan, csendesen haladt át ragyogó palo-

tük melegtől, hosszan lengő hajuk illatjától megrészegvedve loosogott a tó habja s mámorosan táncolt rajta egy-egy belchullott rózsá. Tövével leszakasztott halott rózsá az élő rózsák között!

Kacagás, lubickolás, pajkos ének, dévaj évődés édes egyvelegbe olvadt össze ez erdő madarainak énekelve, lombsugással, a parthoz üttető hab loosogásával.

— Te vagy a legokosabb bölcs, sugta Nároh Csagalnak ittasultan, részegen attól, amit látott.

És ez nap óta minden hajnalban eljött Nároh a tó partjára. Kandinak leütötte a fejét, Csagalt tanító-mesterének választotta s főminiszternek. A kis erdei ut csinosan kitaposódott, kikaposta Nároh, különben, mint ősei. Az ifjú király hamarosan olyan bölcs lett a Csagal tanításától, hogy többé már nemhiába epedtek érte Jeromia asszonyai!...

III.

Nároh nem tud pihenni, kemény neki a libanoní selyempehely s nehéz a gadesi kalmártól ezer aranyon vett hímes takaró. Palotájában lábujjhegyen járnak a szolgák, mert delutáni álmát alszassa a nagy király.

Aludná, ha tudná, de csak hanykolódik fekvő helyén. Félig lehunnya szemét s ábrándosan mosolyog, majd gyenge pir futja el halvány arcát.

Mire gondol, Nároh? Egy kis arany lapocskát szorongat kezében, melynek viaszába karcolt írást újra, meg újra elolvassa.

Olvassa, meg mosolyog. Felkel, ki-kínéz az ablakon, meg az arany táblácskát veszi elő s forrón esőkolgatja.

A nap lassan száll le az égről, biboros kontósét ráterítve az ég peremére s Jeromia halmainra. Nároh túrelmetlenül nézi a hunyó napot. A kis aranytáblácska kezében van. Hol erre, hol a hegy mögé bukó napra néz.

kezésre áll. A két miniszterelnök továbbá tudja egymásról és tisztában van az iránt, hogy egyikük sem szándékozik a kiegyezési tárgyalásokat halogatni. Csak bízzák ezt tehát a lapok kettőjükre, akik egymás közt, remélhetőleg közös és általános megnyugvásra, majd csak elvégzik a dolgot. Semmi ok sincsen, amelynek fogva az egyik vagy a másik kormány a tárgyalások szándékos késleltetésével volna vérdelhető; még kevésbé lehet ok válsághírek és ezekkel kapcsolatos fényképek hangzatosítására.

A delegációk.

Budapest, május 6.

Mind a két delegáció ma tartotta meg alakuló ülését. A magyar delegáció, amint már megírtuk, gróf Andrássy Gyulát választotta meg elnökének, aki igen rövid, igen tömör, de tartalmas beszéddel foglalta el székét. Az alakulás egyébként a szokott formások mellett történt meg. Tudósításunk a következők:

Magyar delegáció.

A közösügyek tárgyalására küldött magyar országos bizottság ma délután hat óra körül tartotta meg alakuló ülését a főrendiház üléstermében. Az első ülésen a magyar kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök volt jelen. A közös kormány részéről megjelentek: Goluchowski Agenor közös külügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, báró Krieghammer Odön közös hadügyminiszter és báró Span Arnim tengerőrnagy, a tengerészeti osztály vezetője és a közös minisztériumok számos osztályfőnöke és referense.

A korelnöki székét Széll Kálmán miniszterelnök felkérésére báró Bohus Zsigmond foglalta el. Báró Bohus Zsigmond korelnök üdvözölte a magyar delegáció tagjait, majd felolvastatta a két ház által megválasztott delegátusok névsorát és konstátálta, hogy az országos bizottság tagjai határozatképes számban jelentek meg a gyűlésen. Haladéktalanul elrendelte azután a delegáció tisztikarának megválasztását. A szavazás eredménye a következők voltak:

Elnök: Gróf Andrássy Gyula.
Alelnök: Gróf Szápáry Gyula.
Háznagy: Báró Wodianer Albert.
Jegyzők: Münnich Aurél, Kristóffy József, báró Rudnyánszky József.

A megjelölt válaszok után a korelnök felkérte gróf Andrássy Gyulát, a magyar delegáció megválasztott elnökét az elnöki szék elfoglalására.

(Megnyitó.)

Gróf Andrássy Gyula elnök: Magam és tisztársaim nevében köszönöm a megtisztelő bizalmat. Kötelességeink pontos teljesítésével fogjuk azt megvalósítani.

Nagy érdeklődéssel várjuk a közös kormány előterjesztéseit. Annnyit ugyan már eleve tudunk, hogy a kép, amelyet a külügyi hejzetről nyujtani fog, nagy vonásában legálább, azonos a múlt évével. A béke kilátásai nem romlottak meg. A világ azutánjának széles termein. Mikor felesége szobájához ért, valami neszt hallott belülről. Halgatózott. Vékonyka kacagás szűrődött át a nehéz ajtón. Csagal vére lángot vetett, hatalmas vállát nekifeszítette az ajtónak s egy tasztással belökte. Nagyon ordított, de aztán hirtelen alázatos hangon mondta:

— Itt vagy ó uram, királyom?

— Látod, böles mesterem, — szólt a király — tanításod kárba nem vészett, szeretem immár az asszonyokat és legjobban a te feleségedet. Nos, mit határozatok, ki lesz a feleségem, a ti királynétok? — kérdezte Nároh nyugodtan s kedélyesen.

Csagal hűledezett, verte a verejték s egy szót se tudott szólni. A király mosolyogva nézett rá:

— Mért csodálkozol, ó böles Csagal. Vagy tanítványodban nem találod örömeidet? Im, azt tesszem, amire te a hódítás legmagasabb tudományára címén oktattál engem. Kandi ostobaságra tanított, — te magad mondd — leittettem a fejét. Talán te is ostobaságra tanítottál?

A böles Nároh hangja csipős volt, Csagal megértette.

— Bocás meg, uram, megyek a rám várakozó bölesek gyülekezetébe, mert még nem határoztunk, ki legyen a feleséged.

— Már-már megegyezünk, kiáltott Csagal felé Sandi a teremben. A hűs lég vérünket lecsillapította. Milyen böles vagy te, Csagal.

— A legbölesebb! — mondták a többiek is. — Az országnak kormét ne növeljétek, inkább messétek le. Mit dicserétek? — szólt Csagal s nyugodtan mondta utána:

— Folytassuk a tanácskozást, böles uraim!

ban mégis fegyverben áll. Csak azon állam szavának van amlya, csak azon állam érvényesítheti érdekeit amelynek védeleje lépést tart a többiekével s amely gazdasági erejét is megőrvi.

Ez az igazság fogja az országos bizottságot elhatározásában vezetni.

Feltétlenül biztosít erről a magyar két hagyományos tulajdonsága: hazafisága és hűsége királyához. Az áldozatkészség egészen azon határig fog terjedni, amilyen tullepni hiba volna, mert gyengülést jelentene.

Az ellenőrzés tisztében is lelkiismeretes komolysággal kell eljárunk. Minden mulasztásért óriási felelősség terhelve bennünket, amely alól a kormány iránti bizalom föl nem ment.

Királyunk iránt érzett szeretetünket is azzal bizonyíthatjuk be a legjobban, ha kötelességeink teljesítésében magasztos példáját követve, szorgos és hatásos ellenőrzést fogunk gyakorolni.

Az országos bizottságot véglegesen megalakulnak jelentem ki s az ülést megnyitom.

(Előterjesztések.)

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat, amelyek közt van Széll Kálmán miniszterelnöknek átirata, amelyben tudomására hozza a bizottságnak, hogy ő felsége a magyar delegáció tagjait a budai királyi várban holnap déli 1 óra körül fogadja.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter bejelentette azután a közös miniszterek előterjesztéseit.

Gróf Andrássy Gyula elnök indítványozta, hogy a delegáció a közös miniszterek előterjesztéseinek tárgyalására a szokásos albizottságot megválasztassa.

Az elnök indítványához képest a delegáció nyomban megválasztotta albizottságait.

(Bizottságok alakulása.)

Gróf Andrássy Gyula az ülést rövid időre felfüggeszti, amely szünet alatt a megválasztott albizottságok megalakultak.

A megalakulás következőleg történt:

Költségvetési albizottság:

Elnök: báró Wodianer Albert.

Jegyző: Szerb György.

Naplóbról albizottság:

Elnök: Kussevits Szevetovár.

Jegyző: Gál József.

Külügyi albizottság:

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyző: Falk Miksa.

Pénzügyi albizottság:

Elnök: báró Harkányi Frigyes.

Jegyző: Szerb György.

Hadügyi albizottság:

Elnök: gróf Szápáry Gyula.

Jegyző: Münnich Aurél.

Tengerészeti albizottság:

Elnök: őrnagy Pálavinczi Ede.

Jegyző: gróf Teleki Sándor.

Osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció négy óra körül tartotta alakuló-ülését az akadémia-utcai osztrák palotában.

Gróf Goluchowski közös külügyminiszter felkéri Helfert delegátust, hogy mint legidősebb tagja a delegációnak, foglalja el a korelnöki székét.

Helfert elfoglalja a korelnöki székét és gróf Türkhelm és báró Walterskirchent kéri föl korjegyzőnek. Ezután elrendeli a szavazást az elnökválasztásra.

A szavazás megejtése után Helfert korelnök kihirdeti a szavazás eredményét, amely szerint az osztrák delegáció elnökévé Baerenreither József választották meg.

Baerenreither köszönetet mondott a delegátusok kitüntető bizalmáért és igéri, hogy minden erejéből azon lesz, hogy feladatát méltóan teljesítse. Kéri a delegátusok támogatását. Konstátálta, hogy a delegáció oly időben ül össze, amikor fontos politikai események fojalnak futnak össze. Azt hiszi, hogy az egész delegáció nevében szól, mikor kijelzi azt az óhaját, hogy a béke fenntartása továbbra is sikerüljön s hogy a béke garanciái a jövőre is sikerüljen megtartani. A hadügyminiszter reszorziójában fontos relokmozgások történnek. Azt hiszi, hogy ezekkel fontosságukhoz méltó komolysággal fog a delegáció foglalkozni. A küszöbön áll a nemzetközi szerződés és a monarchia másik államával való gazdasági rendezkedés megújítása is. Ezek ugyan a delegáció hatásköréhez nem tartoznak, de szintén hozzájárulnak a politikai helyzet képének teljességteléhez.

E kérdések szerencsés megoldása a monarchia hatalmi állásának egyik tényezője. Mindezek komoly és jelentős háttérrel nyujtanak a delegációk ezidei ülés-szakának. Ebben a fontos pillanatban, amikor a delegáció hozzáfog, hogy hazájának szolgálatában jelentőségtejes és üdvös munkát végezzen, az elnök háromszoros hoch-t mond a császárra.

A delegáció tagjai az elnök utolsó szavait állva hallgatják végig s viharos „hoch”-kiáltással éltetik a császárt.

Ezután megválasztják alelnöknek Vetter von der Lille delegátust, az urakbáznak tagját.

Gróf Goluchowski bejelentette a közös minisztérium költségvetéseit, melyeket tárgyalás végett kiadnak az albizottságoknak.

Az interpellációk következtek ezután. Dobernig delegátus arra kérte a külügyminisztert, hogy a pontellai vasutállomás újáépítése végett járjon el az oszalai kormánytól, hogy ez utasítva ily irányban a vasuti társaságot. Sylvester és társa azt kérdezik, mily okból szözlött a föl a konstantinápolyi osztrák konzulátus az ottani osztrák német kereskedőket a birodalmi németek egyesületéből való kikerésére. Kleweira és társai rámutatnak az angol lóvásárlásokra, amelyek oly nagy mérvet öltöttek, hogy háborus bonyo-

dalom esetén még a magunk lószükségletét sem fedezhetjük. Kéri, hajlandó lesz-e a külügyminiszter a lókviteli tilalmat engedni, ha ez az aggodalom csakugyan jogosult volna. Vukovics és társai a Transvaai ből kiutasított osztrák alváltalók kártalanítása érdekében interpellálnak és szóvá tették egy másik interpellációban a triezsi La Pernée Slave ügyét is, amely laptól a bosnyák kormány a postaszállítás jogát a megszállott tartományokban megvonta. Volt Vukovicsnak még egy interpellációja. Hibáztatja abban, hogy a Budapestre rándult bosnyák kereskedőket egy magasrangú hivatalnok vezette Budapestre, a Magyarországgal való kereskedelmi viszonyok előmozdítása érdekében és kérdezte, vajjon az osztrák kormány e tekintetben érinkezőse lépett-e a közös külügyminiszterrel és hogy hajlandó-e a miniszter intézkedni, hogy ily esetek többé elő ne forduljanak, melyek ellentétben vannak azokkal a magatartással, amelyet a bosnyák kormány a monarchia mind a két államával szemben követni tartozik.

Az ülés ezzel véget ért és azután megalakultak a bizottságok.

A közösügyi előterjesztések.

Budapest, május 6.

A delegációk ma ültek össze és ma terjesztették be a közös kormány tagjai a közösügyi költségvetést, valamint a tavalyi delegációnális határozatokra adott válaszaikat. Az előterjesztéseket a következőkben ismertetjük:

A közös költségvetés.

Az 1902. évi közösügyi rendes szükséglet összege 388,304,255 korona, a rendkívüli szükséglet: 34,133,581 korona. Az egész szükséglet főösszege 372,437,836 korona. Ez a szükséglet az egyes tárcák közt következőképpen oszlik meg:

Rendes szükséglet.

I. Külügyminisztérium	11,163,575
II. Hadügyminisztérium:	
A) Hadisereg	287,402,433
B) Haditengerészet	35,073,940
III. Közös pénzügyminisztérium	4,839,039
IV. Számellenőrzés	322,268
Osszesen	388,304,255

Rendkívüli szükséglet.

I. Külügyminisztérium	197,295 K.
II. Hadügyminisztérium:	
A) Hadisereg	19,824,406 K.
B) Haditengerészet	14,111,880 „
Osszesen:	34,133,581 K.

A szükséglet főösszege 372,437,836 korona.

Fedezet:

Külügyminisztérium	487,000
Hadügyminisztérium:	
A) Hadisereg	5,545,814
B) Haditengerészet	245,000
Közös pénzügyminisztérium	98,762

Különféle egyéb bevételek:	
Jövedelmi adó Boszniában, Hercegovinában és a Limvidéken a hadügyi tárcá, valamint külterületek a haditengerészet tárcájá terhére fizetett állandó illetmények után	10,000
Osszesen	106,762
Számellenőrzés	888

A fedezet főösszege	6,388,464
a szükséglet főösszegéből	372,437,836
levonva a fedezet főösszegét	6,388,464
marad tiszta szükséglet	366,052,373

Ebből levonva a határvámjövődék bevételeit, melyek a kezelési költségek átalányának, továbbá a boszniai és hercegovinai közigazgatás részére megszavazott vámátalányának levonása után

112,884,639 koronával előirányozták, összes szükségletként marad

253,167,683 korona.

Osszehasonlítva az 1902. évi előirányzatot az 1902-ik évre megszavazott költségekkel, kitűnik, hogy a külügyminisztérium szükséglete nagyobb 288,413 koronával, fedezete nagyobb 185,905 koronával, a hadügyminisztérium szükséglete nagyobb 8,073,303 koronával, fedezete nagyobb 25,000 koronával, a közös pénzügyminisztérium szükséglete nagyobb 62,612 koronával, fedezete nagyobb 4642 koronával, a számellenőrzés szükséglete nagyobb 1860 koronával, az összes szükséglet 8,237,407 koronával nagyobb, mint az 1902. évi szükséglet volt.

A tüzérség reformja.

A közös hadügyminiszter előterjesztései közül legfontosabb az, amelyben a tábortarack és az új hegyi ágyú rendszeresítésére, valamint ezzel kapcsolatban a tábortarack-űtőosztályok felállí-

tására és a hegyi tüzérség újjászervezésére 38,000,000 koronát kér 1902-re, mint egyszerűs-mindenkorra szóló rendkívüli szükségletet. A miniszter az új ágyuk dolgáról is nyilatkozik ebben az előterjesztésben, amelyet a következőkben ismertetünk:

Az előterjesztésben elmondja a miniszter, hogy a kézi löveggyverek tűzhatása a legközelebb elmúlt 10 év alatt annyira fokozódott, hogy az ágyuk lökésségét is a lőtávolság megnagyobbítása, a löszabotosság és gyorsaság fokozása, végre a lövedék-szerkezet célszerűbb berendezése által fokozni kellett.

E követelményeknek a 27 év óta használatban álló tábori és hegyi lövegek nem felelhetnek meg többé; elkerülhetetlenül szükséges tehát, hogy a mai hadifegyverzet követelményeinek megfelelő új tábori és hegyi ágyu-rendszer létesíttessék.

Mint hogy pedig a szomszédos államok is már fokozatosan új fajta ágyukat rendszeresítettek, az osztrák-magyar monarchia sem zárkozhatik el tovább a hasonló intézkedéstől. A jelenkor háborúiban azonban nem lehet egyedül az új tábori ágyukkal a jelzett követelményeknek megfelelni, miért is elkerülhetetlenül szükséges oly ágyuk felett is rendelkezni, melyek lehetővé teszik erősen hajlott rüppálya által a fedezékek mögött elrejtett céltárgyakat, tehát a fedezék mögött álló ellenséget is tűzhatás alá venni. Szükséges tehát a tábori ágyuk mellett még a 10 cm-es tábori tarackokat is rendszeresíteni.

Az új ágyuk beszerzésével egyidejűleg elkerülhetetlen tehát, hogy — a tábori és hegyi tüzérség újjászervezése mellett — 14 tábori tarack-üzemcsatló is felállítassék.

A megfelelő lövegmintha megállapítása dolgában több éven át folytatott kísérletezések annyiban jártak eredménytel, hogy szerkesztettek egy követelményeknek minden irányban tökéletesen megfelelő hegyi ágyut és egy tábori tarackot. E két löveg nemre nézve a kísérletek tehát befejezetteknek tekintendők s folytatásuk csakis a tábori ágyukra nézve szükséges még.

A megjelölt kísérletezések eredményére való tekintettel tehát egyelőre csakis az új tábori tarackot és az új hegyi ágyukat lehet beszerezni s ezzel kapcsolatban 1902. október 1-jével a 14. tábori tarack-üzemcsatló felállítására, nemkülönben a hegyi tüzérség újjászervezése lesz eszékzöldendő.

Erre a célra a miniszter az 1902. évre 38,000,000 korona engedélyezését kéri.

Arra az esetre, ha az új tábori ágyu mintájának megállapítására vonatkozó kísérletezések a jövő évben befejezést nyernek, a hadvezetőség 1903-ban kénytelen lesz az ágyuk egyszerű beszerzése költségei fejében egy további részletet kérni, mely követelés azonban semmiesetre sem fogja a 40,000,000 korona összeget túlháladni.

Vége még megjegyzi a miniszter, hogy a felsorolt szükségleteket bővebben előszóval fogja megokolni.

A hadügyminiszter válasza.

A magyar delegációnak tavaly hozott határozataira a hadügyminiszter tíz pontban terjeszti elő válaszait, mellékelvén hozzájuk a kellő táblázatos kimutatásokat:

I. A katonai akadémiákba pályázókról, felvettéről és az állományról szóló határozatnak megfelelően a hadügyminiszter táblázatos kimutatást nyújt, amelyből megtudjuk, hogy a két katonai akadémiába pályázott összesen 72, felvételtelt 54; a pályázók közt volt 18 magyar, felvételtelt 7.

A lefolyt utolsó 6 év tapasztalata szerint a kiegészítésnél a katonai akadémiák 17-3 százalékkal, a hadapródiszcolák 68-3 százalékkal, a tartalékos tisztek 13-6 százalékkal és azok a jelöltek, kik a hadapródi vizsgát letették, a nélkül, hogy valamely katonai nevelő- és képzőintézetet végeztek volna, 0-8 százalékkal szerepelnek.

A magyar nyelv oktatásának eredményéről közölt kimutatás szerint az 1900—01. tanév végén volt mindössze 2127 növendék a katonai nevelő- és tanító-képző-intézetekben. A magyar nyelv oktatásában részesült 1265. Ezek közül osztrák honos 692, magyar 578. A magyar nyelvben jeles osztályzatot nyert 294, igen jót 299, jót 360, kielégítőt 302, elégtelent 11.

A kismartoni, közegei és kassai katonai alreáliskola mind a négy osztályának növendékei kötelesek a magyar nyelv tanulására.

Ezekben az intézetekben a tanítás eredménye egészen kielégítő.

A katonai főreáliskola 441 növendéke közül 249 tanult magyar nyelvet, amely arány első pillanatra kedvezőnek látszik. Lerontja azonban ezt a látszatot a következő két szám, amely szerint a magyarul tanuló közt csak 119 osztrák volt, a többi magyar honos s ezek közül 82 tiszta magyar fia. A tanítás eredménye különben jó, mert jeles osztályzatot 69 növendék kapott, igen jót 65, elégtelent pedig egy sem. A Terésia

akadémia 280 növendéke közül 139 tanult magyar nyelvet, tehát egy híján a fele; ezek közül is azonban 32 magyarra jött. Az előmenetelt itt is kielégítő-Legrosszabbul állott a magyar nyelv ügye a *műszaki katonai akadémiában*, amelynek 175 növendéke közül 94 részesült magyar nyelvi oktatásban s ezek közül is csak 41 volt osztrák honos, 21 nem-magyarra jött magyar honos és 32 magyar. Az előmenetel azonban jó.

A magyar iparnak a hadsereg szükségletei cikkének beszerzésében való részleteltetésére vonatkozó határozata a miniszter a következő választ adja:

A cs. és kir. hadsereg rubázati és felszerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar számára fenntartott rész a jövőre is annak fog juttatni. Hogyha pedig a magyar kisipar a neki szánt részt valamikor igénybe nem venné, akkor ezen rész, a különböző gyárak lehető tekintetbevételeivel, szintén a magyar iparnak fog átengedtetni.

KÜLFÖLD.

A bolgár trónbeszéd. A bolgár szobránny rendkívüli ülésszakát ma nyitotta meg Ferdinánd fejedelem ünnepes trónbeszédével. A trónbeszéd első sorban konstatálja, hogy a választás a polgárság élénk részvétele mellett is a legelőnyösebb rendben folyt le. Azután több rendszabályt jelent be, amelyekkel a kormány az ország pénzügyi bajain segíteni akar, és végül kiemeli, hogy a kormány igyekszik fog az országunk Oroszországgal és a többi hatalmassággal, de különösen a szomszéd államokkal való jó viszonyát megerősíteni. A trónbeszédet a szobránny nagy tetszéssel fogadták. Azután megválasztották az elnököt. A választásból Cankov került ki győztesen 99 szavazattal. 69 szavazat üres volt, hat pedig megosztott más jelöltek között.

Mint Szófiából jelentik, Ferdinánd fejedelem pétervári látogatása alkalmával a fejedelmet Dánev bolgár miniszterelnök és Oroszország szófiái ügyvivője fogja elkísérni. A fejedelem meg fogja hívni Miklós cárt a főszabadtól cári emlékszobrának alapkövetéi ünnepére.

A spanyol koronázás hívatlan vendégei. A fiatal spanyol király koronázási ünnepére temérdek hívatlan vendég érkezik Spanyolországba: *nobrius anarkhiszták*, akik úgy látszik, nem a legártatlanabb szándékkal lépik át a spanyol határt. Többek közt egy Francisco Lombart *Sabaté* nevű ismert anarkhista, aki eddig Perpignanban lakott, és aki bünrészes volt a néhány év előtti burcelonai bombamerényben, szintén belopódzott az országba. Kivüle még több anarkhista megérkezéséről tudnak és mint hogy a spanyol rendőrség minden tehetetlensége ellenére is tudja azt, hogy a keletmen vendégeket nem a király iránti rajongás hozza az országba, rendkívül szigorú óvintézkedéseket fogantatosít az ünnepélyek alatt. A francia kormány engedélyt adott arra, hogy Bordeaux-tól kezdve az összes vasuti állomásokon spanyol titkos rendőrgyűzők tartassanak felügyeletet, azonkívül a spanyol kormány kérésére több francia, olasz és angol titkos rendőr érkezett Madridba, akik ugyszólván az összes aktív anarkhisztákat evidenciában tartják.

A francia választások. A párisi *Matin* Újszeállította a francia választások mérlegét, amely szerint ez alkalommal 5,110,763 kormánypárti és 3,382,239 kormányellenes szavazatot adtak le, vagyis a kormánypárti köztársaságiak többsége 1,718,524 szavazat. Az új kamara június 3-án fog összeülni és az ellenzék első indítványa az lesz, hogy kegyelmezzenek meg az állami törvényszék által elítélteknek. A megkegyelmezés azonban csak az év vége felé fog megülni.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök a prefektusokhoz köreendet intézett, amelyben arra figyelmezteti őket, hogy az első választáson egyes kerületekben a választók csoportjait oly emberek vezették, a kikkel szemben a választók leggyöviszonyban vannak. Ez ellenkezik a választói jog szabad gyakorlásával s ha a következő választáson ilyen eset fordul elő: rögtön föl kell jelenteni a bíróságnak.

Marseillei távirati jelentés szerint *Brisson* megválasztása biztosra vehető.

Az albániai mozgalom. Skutariból érkezett hírek azt újságolják, hogy az albániai mozgalmat az új-törökök pártja is minden erejéből támogatja. Az agitáló élén Aladro *Kasriota* herceg albán trónkövetelő áll, akinek népszerűsége napról-napra növekszik. Az egész ország el van árasztva a herceg arcképeivel, amelyek nemzeti viselőket ábrázolják. A múlt héten Skutariban több embert letartóztattak, akiknél ilyen arcképeket találtak, de ennek a hírére a környékbeli albánok olyan fenyegető magatartást tanusi-

tottak, hogy a hatóság kénytelen volt az elfogottakat szabadonbocsátani. Ez a jelenség azt bizonyítja, hogy a trónkövetelővel, akinek jelentkezését néhány hónappal ezelőtt megmosolyogták, komolyan kell számolni. A trónkövetelő Albánia közelében, Koru szigetén ültötte fel sátorját és azóta a sziget, amely egyuttal az új-török propaganda főléseke is, valóságos *forradalmi központ* lett. A múlt héten ott időztek bár *Rosen* athéni orosz követ és *Rijá* bég athéni török követ is, valószínűleg azért, hogy személyesen szerezenek információkat az ott készülő eseményekről.

A délafrikai béketárgyalások. A béketárgyalások ügye, úgy látszik, nem áll rosszul, mert londoni táviratok szerint a boerok több vezérfele és *Kitchener* és *Milner* e hó 9-én ismét tanácskozára ülnek össze. A határozatokat állítólag a 15-én megtartandó *vereeniging* elé terjesztik. A *Daily Express* arról értesült, hogy az Európában tartózkodó boer delegátusok minden órában várják a békefeltételeknek az angolok részéről való elfogadását.

Az angol lapoknak az az állítása, mintha a koncentrációs táborokban levő asszonyok rá akarnának beszélni férjeiket a bekeötésre, nem egyéb tendenciózus hazugságnál. Bizonyítja ezt a klerkadorpi táborban levő asszonyok levele az afrikander-kongresszus elnökéhez, amely így hangzik:

Biztosítjuk Önöket afelel, hogy mindnyájunkat lelkesíti a bátorság és hogy *kitartunk a végéig*. Ami ügyünk igazságos és apánk Istene nem fogja megengedni, hogy Mammon diadalmaskodjék. Ennek következtében mindent el fogunk tenni, amit ellenségeink velünk tenni jönnek látnak.

Washington, május 6.

A kongresszus tegnapi ülésén átnyújtották a német-amerikai szövetség kérvényét, amelyben kéri, hogy az amerikai kormány intervenciót a boerok érdekében. Egyidejűleg 40 boer képviselő kérvényt nyújtott be a lókviteli tilalom érdekében.

New-York, május 6.

Egy bermudai távirat szerint egy *Bosch* nevű fogoly boert, amint meg akart szökni, agyonlöttek.

Kínai állapotok. A kínai kormány ravaszága kifog az európai diplomácián. A nagyhatalmak pontosan megkapák a kirótt kárterítési összeg részleteit, de ezeket az összegeket oly módon hajtátja be a kínai kormány, hogy erőnek-erejével újabb idegenellenes lázongást szít. A kormány adóverebajtói ugyanis az „idegeneknek“ fizetendő saro címek kegyetlenül egzekválják a legszegényebb emberek százszázait s az ekként ki osztottak gyűlölete természetesen nem a kegyetlen és igazságtalan kínai kormány, hanem az átkos „idegenek“ ellen fordul. Ennek következményei valószínűleg nem sokáig váratnak magukra.

Egyebekben a kínai kormány dekrétumot hozott ki, amelyben sajnálkozással emlékezik meg egy hittérítő meggyilkolásáról és elrendeli, hogy kárterítést fizessenek és a bűnös hivatalnokokat megbüntessék. Az elűnt pap Taingban van és semmi baja sincs.

HIREK.

Orosz fohászokodás.

O, hogyha a Volga visszafelé folya,
O, ha megfordulna életünknek sorja,
O, ha nyíló rózsát szakíthatnánk télen,
O, ha szerelmünk nem hűlne ki egészen,
O, ha leláthatnánk a tengerfenékre,
O, ha nem esalna meg szép lány esküvése,
O, a borba vizet csak ne öntenének,
O, bár a nők sohase volnának vének,
O, báresak a kehely mind esordultig állna,
O, báresak minden pap a pokolra szállna,
O, bár zsebünkbelől az arany ki ne fogyna,
O, bár minden ruhánk a sajátunk volna,
O, ha nem várnának mind, akik most várnak,
Bár megmondanák az igazat a cárnak!

Alexei K. Tolstoj.

Budapest, május 6.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Vilma királynő betegsége.** Hagából jelentik: Vilma királynő állapotában szombaton este mutatkoztak az első nyugtalanító jelenségek. Azonnal elhívták Pot specialistát, aki kijelentette, hogy a királynő állapota rendkívül veszedelmes. Emma királyné és Henrik herceg a szomszéd szobában rendkívül izgatottan várják az orvos jelentését. A királynő több óra hosszánál rendkívül sokat szenvedett, de most valamivel jobban van. Az orvosok egy pillanatra sem távoztak ágyától. A looi kastély előtt folytonosan nagy néptömeg áll, amely izgatottan várja a híreket. Az orvosok kijelentése szerint Vilma királynő maga okozta állapotának megrosszabbodását, mert az orvosok tanácsa ellenére elhagyta ágyát. Tegnap este Roessingh és Pot orvosok időztek a királynő betegágyánál. A külső jelek arra vallanak, hogy a királynő állapotában, amelyről az orvosok delután nyugodtabban és több bizalommal nyilatkoztak, nem állott be változás. A hollandi lapok mind arról írják, hogy milyen szomorúságot keltettek egész Hollandiában a looi kastélyból jövő hírek s egyuttal örömeiket adnak kifejezést azon, hogy a királynő élete megmentene tekinthető. A looi kastélyba szakadatlanul érkeznek táviratok idegen fejedelmi személyektől és kormányoktól, amelyekben tudósítást kérnek a királynő állapotáról és részvétüket fejezik ki a királynő súlyos betegsége alkalmából.

Egy másik távirat szerint az orvosok nyugtató jelentésének ellenére is az aggodalom még korántsem szűnt meg, annál kevésbé, mert újabbban vérmegsejtségek tünetek is léptek fel. A looi kastély környékét állandóan nagy közönség tartja megszállva, várva az orvosok újabb jelentéseit. A ma délelőtt fél 11 órakor kiadott orvosi jelentés azt mondja: Tegnap este a beteg hőmérséklete kissé emelkedett. A királynő nyugodtan töltötte az éjszakát és nagyrészt aludt. Állapota most meglehetősen kielégítő, noha még teljes figyelemre és gondosságra van szüksége.

Amsterdam, május 6.

A Reuter-ügynökség jelenti a looi kastélyból: A kastélyban még mindig nyomott a kedv, bár a királynő állapotáról szóló hírek tegnap kissé megnyugtatóbban hangzottak. A mai orvosi jelentés azt a benyomást kelti, hogy eddig sem a királynő mostani állapotáról, sem a betegség lefolyásáról nem tudnak bizonyosat. A királynő igen gyöngye. A két orvos tegnap este soká időzött a betegnél. Dr. Pot igen kért haza lakására. Roessingh tanár még nem hagyta el a kastélyt. Majdnem az összes külföldi uralkodók tudakozódnak a királynő állapotáról. Az orvosi jelentéseket egyelőre még rendes időközökben közléseztik.

— **Uj magyar nemesek.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Schlagetter Gyula vizsgalmazott vármegyei írárszéki elnöknek és Werowski Ferenc eszéki ügyvédek törvényes utódaikkal együtt a közszolgálat, illetőleg a közigyelés terén szerzett érdemeik elismeréséül a magyar nemességet díjmentesen adományozta. Schlagetter Gyula soponyi előnévvel kapta meg a nemességet.

— **Margit királyné kegyelme.** Margit királyné, a megölt Umberto király özvegye, felejtetetlen férjéért való gyászban tölti életét. Kegyelmes érzéseinek kifejezése az a fogadalmi templom, amelyet római palotájában épített. A templom számára Cadornis velencei szobrász három művet alkotott: Szent Umberto életnagyságu szobrát és Szent Ilona és Jolanda kisebb méretű szobrait.

— **Tábornokok kinttüntetése.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a király legközelebb több tábornokot magas rendjelekkel fog kitüntetni. Hír szerint a kinttüntetendők között van Klobes tábornagy, joesztádi hadtestparancsnok is, aki az első osztályú vaskoronarendet fogja kapni.

— **Láng Lajos üdvözlése.** Veszprémvármegye mai folytatólagos közgyűlésében Fenyvessy Ferenc főispán napirend előtt bejelentette Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezését, mire a vármegyei közgyűlés Láng Lajost, mint a pápai választókerület 15 éven át volt országgyűlési képviselőjét és a vármegye közigazgatási bizottságának volt tagját, egyhangulag hozott határozattal meleghangú táviratban üdvözölte.

— **Katonai fáklyásmenet.** A pozsonyi helyőrség tisztikara Mária Krisztina főhercegnő és vélejárás titiszletére, akik holnap elhagyják Pozsonyt, ma este nagyszabású fáklyásmenet rendezett. Minden fegyvernembeli legénység ezer fáklyát vitt és két zenekar járszót. A palota tere ki volt világítva. Ezernyi néptömeg viszonzotta a katonaság háromszoros élénzését. A palotában tiszti deputáció jelent meg, melynek élén Wurnbrand-Stuppach altábornagy tolmácsolta a szerencsekívánatokat.

— **Felvidéki Sajtóiroda.** Clair Vilmos kollégánk a F. M. K. E. főtájkára ilyen címen tudósított szerkeszt Nyitrán. A Felvidéki Sajtóiroda, mint az eddigi megjelent számok tanúsítják, éber figyelője a nemzetiségi mozgalmaknak és gyors információjával,

szakavatott kritikájával hivatott sok káros dolognak még a cserájában való eloltására. Az érdemes vállalkozás leírását emeli, hogy a tudósít minden lapnak és hatóságnak ingyen megküldik, ha ez iránt a szerkesztőhöz fordul Nyitrára.

— **A horvát közoktatásügyi osztályfőnök Csáktornya.** Csáktornyról írják: Pávis Armin, a horvát országos kormány vallás- és közoktatásügyi osztály főnöke Zágrábról Csáktornyára érkezett az itteni tanintézetek tanulmányozása céljából. A horvát tanügyi osztályfőnök látogatása összefüggésben van a szlavonai magyar községek iskoláiban működő tanítók alkalmaztatásának kérdésével. Ugyanis a csáktornyai állami tanítóképző intézetből kikerült tanítók nagy része horvát nyelvismeretük alapján fontos hivatást teljesít a magyar államvasutak horvátországi iskoláinál, most pedig a szlavonai magyar községek magyar tanítólú iskoláiban vár a kikerülő növendékekre nagy feladat. Az osztályfőnököt a csáktornyai állomáson Kolbenschlag Béla főszolgabíró és Margitay József állami képzőintézeti igazgató, a horvátok részéről dr. Kiss Oszkár országgyűlési képviselő, és a varasdi iskolák helyi felügyelője és Dolánszky varasdi főgimnáziumi igazgató fogadták. Az osztályfőnök a főszolgabíró fűződő szavaira magyarul válaszolt. Ezután megtekintette az állami tanítóképzőintézetet, annak berendezését, gazdaságát és nagy érdeklődéssel kérdezősködött a magyar tanítóképzés és képzés módja felől, végül pedig meghallgatta a tanítónövendékek által tiszteletre rögöztött zene- és énekelőadást. Megtekintette továbbá a kispéldővotát, az állami polgári fin- és léányiskola új épületét, volt a községi népiskolában és végül a Zrinyi-várban, ahol az uradalmi főtiszték kalauzoiták. A főszolgabíró és a képzőintézet igazgatója a horvát határig kiserették a horvát tanügyek vezetőjét, aki itt ismételt monddt köszönetet a szívvelyes fogadtatásért és magyar vendégszeretért.

— **Bret-Harte meghalt.** Londonból jelentik, hogy az északamerikai irodalom egyik jelese, Bret-Harte, a világhírű regényíró és novellista ma hatvanhárom éves korában meghalt. A legalsóbb társadalmi állásból vergődött fel az európai szemlelmi arisztokrácia legmagasabb posztára. Albanyban született s mint fiatal munkás került Kaliforniába, ahol aranykereső, utóbb postás, betűszedő, majd tanító lett. Röviddel ezután írni kezdett a The Californian című lapba, melyben a többi közt híres Condensed novels-ei is megjelentek. Mint elismert író és előkelő társadalmi állású embert 1864-ben a kaliforniai pénzügyvéde titkárának nevezték ki, tíz év múlva pedig a kaliforniai egyetem irodalomtörténeti tanszékére hívták meg. Ez állásáról azonban csakhamar lemondott s New-Yorkba ment s miután még amerikai főkonzul is volt Glasgowban, vizsgázavonult s írói munkásságának szentelte minden idejét. Irodalmi jelentőségét tömör, rövid történetei, sajátos, drasztikus nyelve s elbeszéléseinek sajátos helyi színezték adták meg. Művei közül magyar nyelven Kaliforniai beszédek, Yerba Buena és Maruja című regénye jelentek meg.

— **Pável pápák jubileuma.** Belényesről jelentik, hogy ott ma mondta aranymiséjét Pável Mihály nagyváradi görög-katolikus püspök. Tegnap iskolai ünnep, ma pedig tornaverseny volt a jubiláló püspök tiszteletére.

— **Mauthner Odón sikere.** A budapesti kertészi kiállítás nemcsak a nagyközönség, hanem a legelső szaktekintélyek véleményei szerint is minden eddigit felülmúl és vetekedik bármely világgiallításal. E siker országlánsza Mauthner Odón os. és kir. udvari magterkeskedő illeti, akinek a kiállítása oly szép és tenészes, hogy a cég tulajdonosa nem győzi fogadni az elismerő nyilatkozatokat, melyek valóságos ovasioszámba mennek. A megnyitás napján József főherceg személyesen gratulált Mauthner Odónnak és bemutatta Klotild főhercegnőnek. Ma ő felsége is megtekintette a kiállítást és a legnagyobb elragadtatással adott kifejezést tetszésének. E világhírű cég, mely eddig 22 külföldi kiállításon az első díjat vitte el, ezuttal versenyen kívül jelent meg, hogy mellette jóképp a vidéki cégek is érvényesülhessenek, sőt ő maga is három tiszteletdíjat ajánlott fel a kiállítás ügye érdekében. Mauthner csoportja 15 főhelyet foglal el az iparszarnokban és az előtte levő területen. Olyan ga-dag babérral, pámaligetel és színdús virágokat még nem látott a budapesti közönség, amint Mauthner varázsolott oda. Kiállított többi között viruló 1000 Crimson Rambler rózsát, 3000 nagyvirágú Cinerariát, több mint 4000 babériát, melyek a kiállítás után eladásra kerülnek. 800 szegűt 175 változatban stb. stb. A szakemberek oszálkoztak mondták: "Tudtuk, hogy Mauthner nagy, de hogy ilyet is tud nyujtani, az már igazán páratlan!" A zsűri egész zavarban volt, hogy mivel fejezze ki elismerését és megbizta az elnökséget, hogy magasztaló hangú levélben mondjon köszönetet Mauthnernek, amiért a kiállítást oly magas színvonalra emelni segítette.

— **Földrendés.** Párisi távirat jelenti, hogy Franciaország és Spanyolország több vidékén földrendés volt. Murcióban állítólag sokan látták, hogy a székes-egyház tornya ingott. Az állatok megvadulva menekültek a szabadba és igen sok embert lelptak.

— **A posta és a házmesterek.** A budapesti posta nemcsak hogy lépést tart a nyugati államok világvárosainak nagy precizitással működő posta-gépezeteivel, hanem bátran föl is veheti velük a versenyt. A posta minden munkája mintaszéri, de különösen az a kézbesítés. Napról-napra nekünk valósággal elképzelhetetlen feladatokot oldanak meg olyan levelek kézbesítésével, amelyekkel az ebben a tudományban járatlan ember nem is tudna mit kezdeni. Maga a normális kézbesítés pedig gyors, pontos s alig akad ember ebben a nagy városban, akinek jogos panasza lenne a postára. Ilyenformán persze nagyon kellemetlenül érintette a posta vezetőségét az, hogy újabb egész csomó levél került vissza a főpostára mindennap azzal a megjegyzéssel, hogy a címzett ismeretlen helyre távozott. Az ilyen levelet aztán igazán nem lehet kézbesíteni. Ismeretlen helyre címezni a levelet nem lehet, a posta nem tart hat rendőri nyomozó irodát magának, amivel ki-puhatolja azt a bizonyos ismeretlen helyet. Vizsgálatot indítottak tehát annak a kiderítésére, hogy mi az oka annak, hogy egyszerre annyi ember távozott el ismeretlen helyre. Kísült, hogy a házmesterek indolenciája az oka annak, hogy a posta a hanyagság hírébe keveredik. Nem mondják meg a levélhordónak, hogy hova ment a kihurokolódott lakó, hanem kibujnak a felelet alól, egy vállnyitással, vagy azt a felvilágosítást adják, hogy ők bizony nem tudnak semmi felvilágosítást adni. Demény Károly igazgató azonban hirtelen segített a bajon. Elrendelte a levélhordóknak, hogy ne elégedjenek meg ilyes feleletekkel, hanem követeljük elő a nyilvántartási könyvet és abból keressék ki a kikötözött lakók új címét. Ilyenformán a posta még azt is helyre-hozza, ami a házmesterek büne a kézbesítés dolgában.

— **Zátoryra jutott király.** Kellemetlen kalandja volt szerdán György görög királynak és családjának. Az Amfritre nevű királyi yachtot Kartisz felé utazott, hogy ott megülje György napját. De a yacht Kartisz közelében Zátoryra jutott az erős hullámerés következtében. A yachtot mindaddig nem sikerült kiszabadítani, bár több gőzhajó segít a munkában.

— **A bolgár fejedelem balesete.** Ferdinánd bolgár fejedelem tegnapi balesetéről, amelyet egy rövid távirat már jelentett, Szófiából ma ezt írják: A fejedelem hadsegédével, Markov ezredessel a szobránéhoz hajlatott. Tőle balra Kacerov lovaskapitány lovaolt, de lova a leeresztett zászlóktól megbokrosodott s előlábival beugrott a fejedelem kocsijába. Kacerov megsarkanyozta lovát, amely négy méteres úrrással átszökött a kocsin s a tulsó oldalon levő gyalogjárón elterült. Kacerov azonnal feltápaszkodott s a fejedelemhez sietett, akinek kezét oszokolt. Ferdinánd nem vesztette el lélekjelentését s abban a pillanatban, amikor a ló kocsijába ugrott, visszahúzta lábát és felső testét. A fejedelem a szobráné megnyitása után meglátogatta Kacerovot. A baleset alkalmat adott arra, hogy az egész város élénk szimpátiájának adjon kifejezést a fejedelem iránt. A kamara a miniszterelnök indítványára egyhangulag megbizta az elnökséget, hogy a fejedelemnek átadja szerencsekívánatát.

— **Alsóghy Kálmán jubileuma.** A színészvilág egyik érdemes mérfája: Alsóghy Kálmán az Operaház főrendezője május hó 16-án ünnepli az Operaháznál e minőségben eltöltött munkédésének 20 éves jubileumát. A jubileum iránt úgy intézkész, mint írói körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Elhunyt médiukis-kissaszojak.** A női orvos-tanhallgatók bánatos szívvel gyászolják első halottjukat. Kidölt a sorukból egy kedves, szorgalmas társuk, Tarján Alma. A szép leányjal hirtelen gyorassággal végzett a halál. Negyednapja bággyadságról panaszkodott kollégái előtt, de nem is sejtették, hogy komoly bajról van szó. A szép halott, mivel hirtelen halt meg, boncoló asztalra került és tanárai megállapították, hogy a tüdejében egy daganat képződött, amely az agyat is megtámadta. Az elhunyt ravatalát pályatársnői és tanárai elhalmozták virágokkal; az orvostanhallgatók nevében Generich Gabriella, a férfhallgatók nevében Rejtő Sándor bucsuzott el a halottól. Az elhunytat tegnap este Németkúfalvára szállították, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Halálozás.** Dr. Kelemen László, a pécsi káptalan kiváló tagja, ma delután hosszas betegség után Pécsen meghalt.

— **Az áruló orosz őrnagy büntetése.** Grimm őrnagynak árulási pörében büntárként szerepelt Bergström, egy orosz eredes özvegye. Az ítélet ugyan felemeltette a szegény asszonyt, de a vizsgálati fogság annyira megviselte, hogy most megörült, s állapota fellelte szálalomramlót. Elmebaját, melyet az orvosok gyógyíthatatlannak mondanak, a börtönben kiállott kínzásoknak tulajdonítják. Testén számos nyoma látszik a kegyetlen bánásmódnak. Gyakorta vaszubonyba szorították, hogy e tortúrával vallomást esikarjanak ki belőle. A szerencsétlen teremtés tovább is rendőri felügyelet alatt marad.

— **Kozák munka.** Az orosz hatóságok legembertelenebb eszköze a zavargások elfojtásában, csoportosulások széttörésében — a kozák. Ha néhanapján a mi lovasrendőrségünk megvadult és erőlyeskedik, az csak halvány utánpótlás annak a vad hajszának, amit a kozák intéz az olyan tömegek ellen, amelyre ráusztatják. Hogy micsoda munka jut a kozáknak a rendőri szolgálatban, arra nézve jellemző az, amit Helsingforsból írnak. Helsingforsban nem régen a sorozás alkalmával zavargás keletkezett, melyet a kozákok vad kegyetlensége hamarosan elnyomott. A kozákok munkájáról most a következő részleteket jelentik: A nyugtalanság állítólag azzal kezdődött, hogy az utcai események néhány népszerűtlen szenátor kigunyolt. Erre mindjárt kivényelték a kozákokat. Az orosz hivatalos jelentések csak rendőrökről és katonákról beszélnek és a kozákokról következetesen hallgatnak. Nyolc polgárt veszedelmes sebbel kórházba szállították. Azok a részletek, amelyeket Helsingforsban a kozákokról beszélnek, azokra a kegyetlenkedésekre emlékeztetnek, amelyeket a kozákok 1901-ben Pétervárot követtek el. A kozákok keresztült lovagoltak a nagy protestáns templom oszlopainak és a magánházakba is behatoltak. E közben végigverték mindenkit, akit csak útjukban találtak. Egy asszonyt és sok gyermeket könyörtelenül elverték. A kórházban megkorbácolták a lábadozókat; egy orvosnak az ablakon keresztül menekülnie kellett. Csaknem holtra vertek egy kocsiat, aki egy mérföldnyire a zavargás helyétől az udvaron állott. Az egyik kapitány majdnem agyonütött egy tanítót, aki a kozákok dühe elől meg akart védeni egy fiatal leányt. Ugy látszik, hogy a kormány teljesen szabadságot adott a kozákoknak. Helsingfors lakossága a kozákok visszavonására akarja megkérni a cárt. A kegyetlen bánásmód nagyban szaporítja a kivándorlók számát. A múlt évben összesen tizenháromezer ember vándorolt ki, az idén pedig némely héten ezerszáz ember is otthagynja a hazáját, hogy soha többé vissza se térjen.

— **Szerencsétlenség egy malomban.** Dettáról nagy szerencsétlenség híre érkezik. A *Lamoth* és *Erichmann*-féle gőzmalomban történt a szerencsétlenség. *Eck* Ferenc vezetője kovácsmester — míg a buzáját őrlték — nézegette a malom berendezését. Mikor a főhúzó-géphez ért, nagyot rántott az indító kőtelen, mire a lift nagy sebességgel indult fölfelé. *Eck* gyantlanul belépett a szekrénybe és fölözött a lift után. A következő pillanatban a főhúzó iszonyu robajjal odavágódott a legfelső emelet gerendáiba. Az összeütközés folytán a tartó kapcsok eltörték a lift villámsebességgel lezuhant a mélybe, maga alá temetvén *Eck* Ferencet, akit már csak mint alakatlan hústömeget tudtak kiszedni a főhúzó-gép roncsai alól. A bíróság szigorú vizsgálatot indított a szerencsétlenség okának kiderítésére.

— **Pusztító láva.** *St. Thomas*-ból New-Yorkba küldött hívatartást, hogy a *Mont Pésée* (Martinique) tűzhányó kitérési egyre tartanak. A láva elpusztította *Saint Pierre*-től mintegy két mérföldnyire levő gyárakat. Hír szerint vagy 150 ember életét veszlette. *Saint Pierre*-ben nagy pánik uralkodik.

— **A gyógyszerészek kongresszusa.** A magyar gyógyszerészek *Szék* Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter védőnöksége alatt május 11-én, vasárnap tartják meg második országos gyógyszerészi kongresszusukat. Eddig 400-nál több vidéki gyógyszerész váltotta meg jegyét a kongresszusra s a jelentkezés még egyre tart. A kongresszus, amelynek tárgysorozatát a végrehajtó bizottság a legközelebbi napokban teszi közzé, a székes főváros közgyűlési termében fogja tartani üléseit.

— **Házasság.** *Kalotai* Sándor, a belvárosi takerékpártár hivatalnok, kinek neve a *Tekintetes* ur szerzősége révén lett ismertté, eljegyezte *Temesvárot* Gold Margit kisasszonyt.

— **Ausztriából kitiltott anarkhista újság.** Annak a konfliktusnak, amely nemrégiben Olaszország és Svájc között fölmerült s amely miatt a két állam között a diplomáciai összeköttetés is megszakadt egy *Risveglio* című Svájcban megjelenő anarkhista újság volt az oka. Ebben az újságban tudnivaló magasztaló cikk jelent meg Brescióról, Umberto király gyilkosáról. Az újságtól — amely Genfben jelenik meg — most megvonták Ausztriában a postai szállítást.

— **Sorsjegyhúzás.** A Fiumei Internatus sorsjegyeinek húzását május 12-én okvetlenül megtartják Fiumében. A nyereménytárgyak a váci-utcai *Zwieback*-féle üzlet kirakatában láthatók.

— **A király-utcai dráma.** *Róth* Dávid és fia Kálmán — a király-utcai dráma áldozatai még mindig a Rókus-kórházban vannak. *Róth* Dávid állapota már annyira javult, hogy még e héten elhagyhatja a kórházat. A fia állapotában is javulás állott be és már remélik, hogy életben marad. Ez idő szerint operációra nincs szükség, mert a golyók olyan helyen vannak a testükben, hogy komplikációt nem okozhatnak.

— **Március statisztikája.** A központi statisztikai hivatal *Havi közleményeinek* márciusi számából vesztük a következő érdekes adatokat.

A magyar korona országában 70.764 gyermek született március havában. Ugyanezen időszakban hét évnel fiatalabb korban 25.211, hét évnel idősebb korban pedig 25.211 halt el, úgy hogy a népesség természetes szaporodása 20.032. Az idei márciusban a szaporodás 5024-gyel több, mint tavaly volt. A születések aránya legmagasabb volt a Tiszán túl, legalacsonyabb a Dunán túl. A megyék közül Ugocsáé az első, az utolsó helyen pedig Szeben vármegye áll. A városok közül az első Szabadka, az utolsó Komárom.

A Havi Közlemények házassági statisztikája szerint, márciusban 9163 házasság kötötték s így a házasságkötések dolgában is kedvezőbb volt az idei március, mint a tavalyi. A legtöbb kedv a házasságra ezúttal az erdélyiekben volt, míg a Dunán innen egy kissé huzódottak a legények attól, hogy családi tűzhelyet alapítsanak. A vegyes házasságok száma 1224. Keresztény-zsidó házasság 45 esetben kötötték, még pedig 18 esetben keresztény nőlegény vett el zsidó vallású leányt, 27 esetben pedig keresztény leány lett zsidó férfi felesége. Felekezeten kívüli nőlegény is, menyasszony is, csak egy akadt az országban.

Március hónapban összesen 13.010 utlevelet adtak ki. A legtöbbet Hátországok, Brassó- és Bácsmegyéből. Amerikába 7151, Romániába pedig 5442 utlevél szolt.

— **A párba és az ifjuság.** A nagyváradi jogakadémiai ifjuság ma gyűlést tartott, melyben Mayer Emil párba-jelölet indítványát tárgyalták. Tárgyalás közben nagy zaj tört ki: *Éljen a párba!* *A párba magasztos intézmény!* *Abecg Vásonyust!* kiáltások hallatszottak, mire a jogászok egy része kivonult a tereméből. A gyűlés határozat nélkül szétoszlott. A párba-jelölet indítványt a kassai diákkongresszus elé fogják terjesztani. Mayer Emil, a párba-jelölet indítvány beadóját, összeszólalkozásból ketten provokálják.

— **Egy nihilista letartóztatása.** Nagy-Szébenből írják, hogy a *Stöbenbürgisches Deutsches Tageblatt* jelentése szerint tegnap *Bustenbine* (Romániában) eloltgalt egy oroszországi lengyel fiatal embert, aki irodalmi iratokat akart becsempészni Oroszországba. Az illető Erdélyen keresztül vette útját.

— **Abesszínia megváltója.** Pretóriában megháborodott egy szelidkor, szép, szőke fiatalember. Abba a rögeszmébe élte bele magát, hogy ő a megváltó s hosszú, fehér tógába öltözve, vállán a nehéz tőgyfakeresztet cipelve, elindult Abesszínia felé. Valahol a mezőn fogta el egy katonai őrmester s bevitte Pretóriába. A rendőrségnél persze hamarosan rájöttek arra, hogy megháborodott elméjű emberrel van dolguk és katonák és csendőrök kíséretében átküldték a szerencsétlent az egészségügyi hivatalba. A menethet a maga egész cinikus parvaságával hozzacsatlakozott az utca is s elől a töviskoszorús, szép szőke fiú, azután a katonák s végül a sikoltozó esőcselek azt a képet adta, amilyen az igazi Megváltó utolsó uja lehetett.

— **A honvédszázados menyasszonya.** *Óhidi* Ida, a Fiumében öngyilkossá lett *Capp* százados menyasszonya, aki pár héttel ezelőtt a Fiume-szálló előtt maróingot ivott, a Rókusban lefekszik még. Állapota még mindig súlyos. A 28. számú kórteremben levő ágyánál naponta megjelenik öreg édes anyja és az egész látogatási időt nagybeteg leánya mellett tölti.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Párisból táviratoznak: Egy *Monseron*-ből *Lourdes*-be menő sarándokkal teli vonat eddig ismeretlen okból kisklott *Moyenneville* mellett, *Amiens* és *Compiègne* között. Több ember életét veszlette, ötlen megsebesültek. A szerencsétlenség helyére több orvos és mérnök utazott.

— **Elfogott betörőbandák.** A rendőrség pompás fogást csinált a napokban. Elősepeit két betörőbandát, amelyek lakásosztogattal és üzletek betörésével veszélyeztették a közbiztonságot. Az egyik lakásfosztogató banda négy tagból áll, akik a következők: *Bányoczky* János (ánévén *Sztáry*) februári születésű 21 éves, rovtott multu mészárosok, *Kulesár* Kiszl János 24 éves, rovtott multu napszamos, *Reich* Gyula 19 éves, rovtott multu napszamos, a negyedik *Fried* Márton, Kender-utca 3. szám alatt lakó ékszerész, aki a banda orgazdája volt. A másik betörőbanda, amelyre eddig két üzletbetörés bizonyult, a következő tagokból áll: *Wiener* Dávid 24 éves, *Albert* Sándor 21 éves, *Sztáry* József 30 éves napszamosok és *Pinter* Antal 31 éves kocsis. Valamennyit letartóztatták és átkísérték az ügyészséghez.

— **Cigányzene és Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó holnap este előzetesnek szárazkötésűre cigányzenét fog közvetíteni. E cigányzene-átvitelt, mely 8 óráig tart, az Elite-és az Emke-kávéház bandái szolgáltatják. A közvetítés azonban 8 óra 15 perckor a külföldi tözsedarlatok, fél 10 órakor pedig a rondes esti felolvasás szakítja felbe, mikor is a legújabb híreket olvastatja fel a beszélőújság. Az egyes zenészműk kezdetére riadójellet hívja fel az előzetek figyelmét a Telefon Hírmondó.

(x) **A Magyar Olajipar részv. társ.** Bpsten. Gyár: IX., Soroksári-ut 11. Iroda: VII., Károly-körút 3. Vásárol: lenmagot kendermagot, repcét, gomborkát, napraforgót, ricinusmagot. Szállít: gépolaját, égőolaját, petroléumot, karboléumot, thowote-kendecőt és kocsikenecőt. Részletes prospektus és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

(x) **Kiváló orvosok** elismerik a *Santal Egger* kiváló jó hatását. Meglepp gyorsan használ mindazon bajnoknál, hol *Santal-olaj*, *Coipaiva* vagy *Cubeba* van javasolja. Üvege 3 korona a Nádor-gyógytárban, Budapest, Váci-körút 17. Postán bérmentve 3 korona 40 fillér.

Az udvar Budapesten.

Budapest, május 6.

A király ma délelőtt tizenegy órakor meglátogatta a Városligetben lévő kertészeti kiállítást. Ő felségét *József* főherceg fogadta az előkelő közönség jelenlétében. Ott voltak többek között: *Darányi* Ignác földmívelési miniszter, *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a családjával, *gsót Széchenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter, *Gromon* Dezső, *Bernát* Géza és nemeskirály *Kiss* Pál államtitkárok, emőkei *Emich* Gusztáv udvari tanácsos, a kiállítás elnöke, *Szelnár* Adolf alelnök, *Kardos* Árpád titkár, *Ilsemann* Keresztély fővárosi főkerész, továbbá *Beniczky* Ferenc, Pestmegye főispánja, *Márkus* József főpolgármester, *Matuska* Alajos helyettes polgármester, *Molnár* István országos gyűmölcsészeti miniszteri biztos, *Maltekovics* Sándor, a kiállítás zsűrijének elnöke, gróf *Csekonics* Endre, gróf *Szapáry* Pál, gróf *Nádasdy* Ferenc, gróf *Dessevich* Aurél, gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Rohonczy* György altábornagy, báró *Rélay* Gyula, báró *Vécsey* István, *Miklós* Ödön és a földmívelési minisztérium több fő-tisztviselője.

Ő felségét *József* főherceg üdvözölte. A király válaszában örömet fejezte ki a fölött, hogy a kertészek Budapesten az első nemzetközi kiállítást tartják. Ezután a kiállítás megtekintésére indult ő felsége s utjában *Darányi* Ignác földmívelési miniszter, *Emich* Gusztáv és *Ilsemann* Keresztély kísérték és szolgáltak magyarázatokkal. A király másfél órát töltött a kiállításon, sorra megnézett mindent és több kiállítót megszólítással tüntetett ki. Magához kérte a külföldiek közül *Faucher*-t, *Clercq*-*Van-Ghysegghem*-t, *Raufflot*-t, meg a felség legőbb díjnak nyertesét, *Sandert*, a baziak közül pedig *Seyderhelm* Ernő, *Mauthner* Ödön, *Szelnár* Adolfot, *Petz* Armin, *Ferenczy* Idát, *Ceathó* Aurélt, *Gillemot* Vilmost, *Nonn* Jánost, *Bernoládot*, *Lokosvet* és *Heim* Jánost, s valamennyiükkel hosszabban beszélgetett. Nagyon megdicsérte a király az állami intézetek és telepek kiállítását s köszönetet mondott kiválóságukért *Darányi* miniszternek. Főleg örökö a felség elhagyta a kiállítást, s amikor kocsijába ült, pompás bokrétát nyújtották át neki *Sander* orkideáiból és *Bernolák* rózsáiból.

Ma délután 6 órakor a királyi palotában udvari ebéd volt, amelyen ő felségén kívül résztvettek: *Mária Valéria* főhercegnő, *József* főherceg, *Klotild* főhercegnő, *Ezsebet* *Henriette* és *Klotild* *Mária* főhercegnők, azonkívül úv. gróf *Korniss* Miklósné, *Szirmay* grófnő udvarhölgy, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfrus* tábornagynagy főhadsegédek, *König* Károly osztrák főnök, dr. *Kerzl* udvari tanácsos, herceg *Dietrichstein* ezredes, báró *Apor* őrnagy, *Gozani* márkai őrnagy, gróf *Cappy* őrnagy, *Huber* korvettkapitány, báró *Vécsey* István, *Denkstein*, *Revesch*, *Margutti* és *Vieten* századosok és az őrpárausok.

A szerdán május 14-én tartandó udvari balon mutatják meg *Mária* *Jozefa* főhercegnőnek azokat az udvarképes hölgyeket, akik az udvarnál még nincsenek bemutatva. A jelentkezőket *Andrássy* Leontin grófné, szül. *Wenckheim* bárónő palotahölgy *Andrássy*-ut 59. sz. a palotájában vasárnap, május 11-én, délután 3 és 5 óra közt fogadja. Személyes jelentkezés akadály esetén az illető hölgyek budapesti szállásunk megjelölésével írásban vagy távirattal is jelentkezhetnek.

Mária Valéria főhercegnő ma délután meglátogatta Ó-Budán a gyógyíthatatlan betegek számára épült Irgalom Házat. A főhercegnő *Vécsey* bárónő udvarhölgyének kíséretében érkezett fél három órakor az épület elé, ahol *Bencsik* Auguszta főnök, az igazgató-bizottság részéről *Forster* Gyula miniszter tanácsos, elnök, *Kirschofer* Károly prépost-plebános és dr. *Hajduska* Emil togadiák. *Forster* Gyula elnök tiszteletteljes üdvözölte ő felségét, aki az üdvözölés után a kápolnába tért és imádkozott. Ezután az összes kórtermet meglátogatta; minden beteget kikérdezett állapota felől, akik hálataljesen csokolgatták ő felségének kezét. Ez mindegyikéhez volt egy-egy

biztató szava, melylyel a betegnek súlyos állapotában a reményt fenntartani igyekezett. A főhercegnő több mint egy óráhosszat időzött az Irgalom Házában és magas megelégedésének kifejezését adva, a bejáratnál összegyűlt közönség lelkes éljenzése mellett távozott.

Akadémia.

— Jelenet. —

E kis cikkelyt az Akadémia nagyhetének kezdetén az Akadémiának ajánlja szünni nem akaró mély bódolattal

a szerző.

Egy akadémikus: Jó reggelt, uram.
Egy másik: Jó reggelt, amice. Kicsoda ön? Töröm a fejemet, de nec ideam habeo...
Az egyik: Barnabás vagyok.
A másik: Igen, igen. Most már nem emlékezem.
Az egyik: Szépiró vagyok.
A másik: Most már kezd eszembe jutni. Ön talán az Erdélyi Kurir pajkos Vigiliis-o?
Az egyik (szerényen): Az vagyok.
A másik: Ön is tagja a tudós társaságnak?
Az egyik: Tagja vagyok.
A másik: Mit irt?
Az egyik: Hosszút.
A másik (kalapot emel): Ez szép. És miből irta?
Az egyik: Németből.
A másik: Szép. En angolból írok. Hát mi az újság? Mit csinálnak a többi fiatal írók? A tüzes Berzsenyi, az ábrándos Anyos, a szép Dayka? A kövér Dugonics hogy van? Mit csinál Vitkovich bácsi? Hát a szigorú Kazinczy? Oly rég nem voltam fiatal írók közt...
Az egyik: Bizony ezek mind meghaltak.
A másik: Lehetetlen.
Az egyik: De bizony ugy van.
A másik: Szegények. (Egy könyvet morzsol szét a szemében): Hát kik irtak mostanában?
Az egyik: Én csak a legfiatalabbakat ismerem. A pajkos Gyulai Pált, a tőrököt Beöthy Zsoltot és az ügyes Vadnay Károlyt. Jól indulnak.
A másik: Én úgy találok, hogy tulságosan modernnek.
Az egyik: Na, majd megkomolyodnak. Tudja, kérem, a fiatalok...
A másik: Majd elmúlik. Hej, amikor még én is fiatal író voltam! Emlékszik, milyen nagy feltűnést keltett a „Halotti Beszéd” című művem? Ma is benne van minden irodalomtörténetben.
Az egyik: Azok voltak a szép idők!
A másik: Amikor boldogult Anonymussal csevegtünk!
Az egyik: Haj, haj! Elmúlt...
A másik: Bizony, bizony. Na menjünk be, kezdődik az ülés.
Az egyik: Menjünk.
(Betotyognak.)
A másik: Hallja csak, kolléga. Maga ismerős a legfiatalabb generációval... Adhatna nekem felvilágosítást.
Az egyik: Szívesen.
A másik: Mondja csak... valami Petőfit kezdenek emlegetni... —o.—

FŐVÁROS.

(*) A főváros közegészségi állapota. A tisztifőorvosi hivatal bejelentette a tanácshoz a székesfővárosnak március hónapban volt közegészségi állapotáról szóló jelentését, amelyből fölemlítjük a következőket:

Altalában véve, a közegészségi állapot kedvezőnek mondható mert — noha a fertőző betegségek s különösen a kanyaró esetei szaporodtak — a halálozások arányszáma nem változott, sőt március hónapban kevesebb halálozás történt, mint februárban. Himlő esete nem fordult elő. Elve született 2051 gyermek, meghalt 1195 ember s így a születések fölétele 856. Beszámol a tisztifőorvosi hivatal jelentése arról a sok száza rugó vizsgáltról, amelyet a tisztiorvosok a piacokon, kávéházakban és kávémezőkben, vendéglőkben, mézsárszékben, boltokban, pékműhelyekben, iskolákban, fürdőkben, kaszárnyákban stb. teljesítettek. Természetes, hogy sok rendelkezésre is akadnak, amelyekért a büntetést a főváros hatóságá szabták ki.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

SZÍNHÁZ, ZENE.

„Közönyt közönyvel. Rövid idő alatt másodsor találokunk ma este Moreto remek vigjátékával. Zilahy Gyula Polilla szerepében bucszott el a nemzeti színpadtól és Desző József már is örökbe lépett. Ma ő mutatta be a vig spanyolt a Nemzeti Színház publikumának. Elődei: Szerdahelyi Kálmán, Halmi Ferenc és Zilahy Gyula valami ragyogó vigjátékot, a kedélynek valami sugárzó melegséget hoztak magukkal abban a pillanatban, amikor a színpadra kiléptek és az első mondatokat kiejtették. Desző nagyon csinos, kedves, intelligens volt, amikor megjélt, de a kedélynek ezt a nagy, őseredeti melegséget nem érezte velünk. Poillában van valami naiv, jó-ságos odaadás a Donna Diannába szerelmes Carlos iránt. Egész lélekkel csüng a Carlos játéknál. Egész lelkéből akarja, hogy Carlos játéka sikerüljön és a szerelmes Carlos legyőzze, megalázza Dianna büszkeségét. Maga is a legnagyobb mértékben gyönyörködik abban, hogy Carlos taktikája sikerül. Nemcsak a furiangyával, hanem a szívével is hozzájárul a Carlos végleges diadalához. Ezt a meleg, odaadó vonást, a hűség szívnek és az elmes furlangnak ezt a bájos vegyülését nem láttuk Desző játéknál a második felvonásig. Innen kezdve ő is melegezni kezdett és finom, intelligens csufoldásaihoz több bensőséget csatolt. Innen kezdve a közönség tartózkodása is megszűnt és szívből fakadó derűséggel honorálta azt, ami a színésznek a szívéből jött; ami nem móka és rutin volt, hanem igazi kedély. Desző ma először játszott Poillát. Ha többször ismétli a szerepet, bizonyára jobban beleéli magát, követelebb és igazabb lesz, teljesebben visszatükrözi Polilla meleg, kedélyes egyéniségét. A Donna Dianna udvarában szereplő főurak társalgása ellen némi kifogásunk van. Az egyik olyan halkan diskurált, hogy alig lehetett megérteni. A másik gyorsvonatnak képzelte magát, úgy vágatott a beszédében. El lehet mondani, hogy az egyik főur a szerepét végig rebegte, a másik végig robogta. (d. e.)

„Szigeti József emléke. A Nemzeti Színháznak ünnepi előadása lesz szombaton. Szigeti József születése évfordulójának alkalmából az elhunyt szerző és művész egyik legkiválóbb színművét a Rang és mód-ot eleveníti fel az igazgatóság, nagyrészen új betanulással. Így Szigeti József szerepét, Bannai Gerőt Szacsany veszi át, az ő korábbi szerepét Bannai Gábor Gál játssza. Clariset R. Maróthy Margit, Irmat Török Irma, Sándort Mihályfi, Elte Oszkár Náday Béla, Tanos ékszerész Hetényi Béla játssza. Ezuttal lép föl először hosszas gyöngékedés után régi szerepében az Erzsébetben Sz. Prielle Kornélia s megmaradnak a korábbi szereplők közül Anenburg szerepében Ujházi Latabár (Weber), Abonyi (Klein), Keczeri Irén (szobalány), az inas szerepét Faludi Antal veszi át. Az ünnepi előadásra a Nemzeti Színház igazgatósága meghívta a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a Petőfi Társaság elnökségét.

„Duse Eleonora Maupassant anyjánál. A szerencsétlen véget ért hírveves francia író, Guy de Maupassant, édes anyja teljes visszavonultságban, Nizában, él egy kerti házban, fának, csaknem minden életkorából való, sok-sok arcképe közt. Maupassant anyja néhány nappal ezelőtt kivétel nélkül Duse Eleonorával s elfogadta az olasz tragikát, aki nagy tisztelője az élete virágjában kidőlt francia írónak. Mikor a két asszony elvált egymástól, Maupassant asszony így szölt Dusehoz:

— Mit kívánhatnék még önnek az ön lángesze és dicsőség mellé?

A világhírű olasz tragika felelte: — Nyugalmat!

„Constantin abbé reprise. Holnap, szerdán kerül színre a Nemzeti Színházban ötvenkettőszer. Halévy, Cremieux és Deconcello vigjátéka a Constantin abbé, mely hosszu időn át a közönségnek egyik legkedveltebb darabja volt. A két év óta pihentett darab ezuttal részben új szereposztással illeszkedik újra a Nemzeti Színház műsorába. Ujházi sokat dicséret alkálitása, a címszerep, továbbra is az ő kezében marad s megartják szerepeiket a korábbi közreműködők közül is. Mihályfi, Horváth, Lendvayné, Vízváriné és Gabányi, míg Scottine szerepét Lányai Ilka s Bettinét Ligeti Juliska veszi át.

„Orgona-hangverseny zenekarral. Wright Gustin, a hírneves párisi orgonaművész holnap, szerdán délután 5 órakor rendezi második orgona-hangversenyét a kálvini-téri rel. templomban. A hangversenyben közreműködik ezuttal a Nemzeti Zenede zenekara is, továbbá Szentgyörgyi-Lenhossék Jozsef urnök, Vidéy Odón hegedűművész és Kranus Gusztáv tanár. Wright Gustin erre az alkalomra különösen érdekes és változatos programot állított össze. A művész bevezetésül Franck Oszár „Pièce Heroique”-jét és közkívánatra Guilmant „Berceuse”-jét adja elő. Ugyancsak ő játssza Lefebvre „Meditation”-jét is zenekar kísérettel. Előadja továbbá ugyancsak közkívánatra Dubois „In Paradisium”-ját, Boellmann „Tocata”-ját és még két kisebb orgonadarabot. Szentgyörgyi-Lenhossék Jozsef Händel „Largo”-ját éneklí, Vidéy Odón pedig

Raff „Cavatina”-ját adja elő. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

„Lakoma Somló Sándor tiszteletére. A Nemzeti Színház tagjai ma este díszes bankettet rendeztek új igazgatójuk Somló Sándor tiszteletére. Vagy kétszázán voltak az ünneplők, köztük Gulner Gyula államtitkár, Márkus József főpolgármester, Keglevich István intendáns, Beszerdj Viktor, Kapka László miniszteri tanácsosok, azoknál a Nemzeti Színház férfi- és nőtagjai és még nagyon sokan a fővárosi író- és művészvilágból. Az első tószit, Náday Ferencé, az új igazgatót ünnepelte, Vízvári az intendánszt éltette, majd Somló Sándor köszöntö meg szép szavakban az ovációt. Utána Gulner Gyula államtitkár emelkedett fel és fejtegetve a Nemzeti Színház hivatását, azt a meggyőződését hangsúlyozta, hogy Somló Sándor a régi tradíciók nyomán fogja vezetni a színházat. Felköszöntőket mondtak még Porssolt Kálmán, Keglevich intendáns, aki az igazgató családját köszöntve fel és még többben.

„Disszelodás osztrák-magyar tengerész-titknek. A new-yorki Irving-Place színházban a múlt szerdán a Szigetvár osztrák-magyar cirkáló parancsnoka és tisztikarának tiszteletére díszes óadás volt. Blumenthalnak Szessely-tündér című vigjátékát adták az ép New-Yorkban vendégszereplő Odilon asszony, Sonnenhal és Bonn német színművészek fellépésével. Az előadásban a Szigetvár tisztikarján kívül a new-yorki osztrák-magyar konzulátus tagjai is jelen voltak.

„A német császárné egy színművésznek. A német császárné a napokban saját kérészrával ellátott arcképet küldte meg Götte Mária asszonynak, a berlini udvari operá énekművésznőnek. A császárné elismerése jeléül küldte meg a művésznőnek arcképet, amiért művészetét és „szép hangját oly gyakran adta a jótékonyaság szolgálatába.”

„Brieux bukása. Brieux négyfelvonásos új darabját, a Kis barátok, a Theatre Francaise tegnapelőtti bemutatóján teljes bukás érte. A darab melynek cselekménye egy fiatal embernek egy kis divatárnyék iránt való kettős öngyilkossággal végződő szerelmét tárgyalja, a kritika szerint teljesen érdektelen és unalmas.

MŰVÉSZET.

□ Az újjvidéki tárlat. Újjvidéki városába már megérkeztek a Nemzeti Szalon óriási képszállitmányai, úgy hogy a rendezési munkálatok a holnapi nap folyamán már meg is kezdődhetnek. Az igazgatóság megbízásából dr. Róza Miklós titkár és Rubovics Márk műtáros már szintén leutaztak Újjvidékre, a kiállítási előmunkálatainak és rendezésének elvégzésére, míg Vészi József alelnök és Ernszt Lajos ügyvezető-igazgató a hét végén utaznak le azokkal a művészekkel, kik résztvesznek a vernissage ünnepségén.

Eddig bejelentették részvétellüket: Katona Nándor, Ecsy Ferenc József és ne. Nagy Lászlár, Gellert Géza, Zemplényi Tivadar, Markó Ernő, Linék Lajos, Kubinyi Sándor (München) és Kézdi-Kovács László festőművészek, Istók János szobrász és Giczey Lajos nyugalmazott miniszteri titkár igazgató, a Szalon felügyelő bizottságának tagja, továbbá számos író és hírlapíró. E hó 10-ikén este disszelodás lesz az újjvidéki színházban; 11-én délelőtt 11 órakor vernissage, mely alkalommal Vészi József alelnök tartja az üdvözlő beszédet, mire Péter Pál főispán megnyitja a tárlatot; este banket, melyen a Szalon vendégei kívül Újjvidéki város egész társadalma és nagy hölgyközönség vesznek részt. A budapesti művészek 10-én délután indulnak Budapestről s este 1/28 órakor érkeznek Újjvidékre, hol fogadásukra nagyban készülődik az az alkalomra alakult helyi bizottság. A kiállítás igen fényesen igérkezik, minthogy a legjelebb művészek vesznek részt műveikkel.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ Új földrajzi tankönyvek. Dr. Némethy Károly trencsényi jogmáziáiumi tanár a középiskolák használatára engedélyezett földrajzi tankönyveit a polgári fu- és leányiskolai tantervek megfelelőleg átdolgozta s egyuttal megírta földrajzi tankönyveinek bevezető részét, a fizikai földrajzot. E művek belső szerkezetéről csak dicsőretest lehet mondani. Beosztása, a részletek elhelyezése természetes, nem mestertékelt. A kidolgozásban alkalmazkodik a tudományban lezúrt igazságokhoz. Nyelvezete magyaros, egyszerű, nem suttanos, Stalus világos, nem terjedős. Előadása igen érthető, tömör, piasztikus, élénk; leírásai vonzóak. A szűkségénél sem többet, sem kevesebbet nem mond. Kévs szóval, de annál több illusztrációval igen jó és pregnans áttekintést és az találó jellemzéssel domborítja ki földünk alakusását. Nagyban emeli a könyvek kvalitatását az a körülmény, hogy alkalmas módon szövi be a hazafias és a vallásérkelesi érzés ébresztése, erősítésére ható részleteket. Különösen az etnográfiai részek érdekesek, megvilágítva nagyszámú, a nepeiből vett illusztrációval. A könyvek (eddig megjelent 6 kötet s még 6 kötet fog megjelenni) kiállítása elegans, tetszések, nyomása jó és ára nem nagy. A művek a szerző saját kiadásai. Dr.

Némethy földrajzi tankönyvei, mint kiforrott tudással, helyes pedagógiai érzékeléssel és óadói gondossággal szerkesztett művek, nemcsak haladást jeleznek, de nagyban hozzájárulnak, hogy a földrajz tanításában végre-valahára új szellem érvényesüljön. A szerző mély, hazafias érzelmet jellemez, hogy ez iskolai tankönyvek tisztá javáért 5%-át a F. M. K. E. nemzeti céljainak előmozdítására ajánlotta föl.

Az Akadémia nagyhete.

Budapest, május 6.

A Magyar Tudományos Akadémia a mai nappal megkezdte évi rendes nagy-gyűlésének tárgysorozatót. Az osztályok külön-külön üléseztek, eldöntötték a pályázatokat, új pályázatokat tüztek ki, és megjelölték a tagjelöléseket, amelyek alapján a pénteki nagygyűlés betölti az Akadémia megüresedett tagsági helyeit. Az osztályok mai ülésének eredménye a következő:

(A pályázatok.)

Az I. osztály, amelyen Heinrich Gusztáv elnököl, elfogadta a pályázatok elbírálására kiküldött bizottság javaslatait. Ezek szerinti:

- 1. A Nádasdy-díjat a Réka gyászú című elbeszélő költemény nyerte meg.
2. A Bulgowsky-díjat (utólagosan) Koza Andor Szatirák című költemének adták ki.
3. A Sámuel-díj nyertes Horger Antalnak A halomgyi nyelvjárás című értekezése lett.
4. A román Petre-díjat Lang Mihálynak ítéltek oda, de felhívják őt munkája átdolgozására.
5. A Lukács-Krisztina jutalommal Munkácsi-Kunoss: Török-magyar jóvevénysszók című munkáját díjazták.
6. A Gorove-jutalom kiadását két bíráló javasolja (egy nem). A díjat szótöbbséggel kiadják a Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit jellegű műnek.
7. Az Ipolyi-pályázat díját, mely Magyar kódexünk forrásaira volt kitérve, a beérkezett egy munkának csak fiktívelesen ítéltek oda.
8. Az Eötvös József életrajza kitérőt pályázatra három munka érkezett be. A díjat kiadják a II. számú munkának, de csak akkor, ha művét a bírálók által megjelölt irányban kijavítva, az év december 31-ig újabb benyújtja.

Emtán kitértek a következő új pályázatokra: 1. A Kócán-árampályázat két egyesített díját (Az Anjouk korából). 2. A Farkas-Rásdó 200 koronás díjat szavazható hazafias költeményre. 3. A Nádasdy-díjat elbeszélő költeményre. 4. A Lévy-díjat: A magyar verses epikai költszet története. 5. A Marcsibányi-díjat: Az összehasonlító mondatanalízis, valamely nevezetesebb mondat szerkezetet idologozása.

II. osztály. Elnök Pauw Gyula. A tagok csaknem teljes számban megjelentek, köztük Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter. A pályázatok közül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank jutalma megosztatott Felner Frigyes: A járadékirtók rendszere és Kristinkovics Edének a vizutakról szóló munkája között.

Az Akadémia nagy jutalmát Csánki Dezső kapta: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában című nagy munkájának III. kötetéért. A Marcsibányi mellékjutalmát Károlyi Árpádnak adták ki A korponai országyűlés 1805-ben című műveért.

A többi pályázat eredménytelen maradt, amennyiben nem találtak alkalmas munkát a díjak kiadására ezeket újból kitérte pályázatra.

György Aladár, az Akadémia megbízásából A munkásvédelem és munkásbiztosításról írt munkájáért a jutalmat megkapja. A lejárt pályázatok eredménye a következő volt: 1. A Lévy-díjat kiadják Szémi Menyhértnek egy mezőgazdasági kérdést tárgyaló munkájáért. 2. A Lukács-Krisztina jutalom kiadását a chemiai kérdés megjeltesért Bugarszky István és Sigmond Eleknek. 3. Az Első Hazai Takarékpénztár Fáy-díjból Hieronymi Károly és Faragó Lipót bizatnak meg egy, a csatornakerdést tárgyaló munka megírásával. 4. A Róssai-díjból megbizatnak Hirschler Agoston és Terray Pál egy kémiai pathologiai mű megírásával, Tanzl Károly pedig egy fizikai kérdés megoldásával.

Új pályázatok. Az Akadémia nagyjutalma, a Marcsibányi mellékjutalom, a Wahrman-díj, a Foster-díj, a Tomori-jutalom és a Lukács-Krisztina jutalom, mindegyik egy-egy szakkérdésre.

(A jelölések.)

Az osztályok igen liberálisnak mutatkoztak az ajánlásokkal szemben.

Az első osztály jelöltje az A) alsóosztályban rendes tagnak Rács Vilmos levelező tagot (24 igen, 3 nem), levelező tagoknak: Szilas Móricot (24 igen, 3 nem), Metich Jánost (20 igen, 8 nem). A B) osztályba levelező tagoknak: Széchy Károlyt (22 igen 5 nem) s János Bélát (22 igen, 5 nem.) Kéltagoknak: Jalava Antal és Paul Hermann.

A II. osztály jelöltje tiszteleti tagnak: Plóss Sándor igazságügyminiszter (86 igen, 3 nem), levelezőtagokul: Angyal Dávidot (83 igen, 4 nem), Beöthy Akost (82 igen, 8 nem), Wosinsky Mórt (80 igen, 6 nem), Reiner Jánost (26 igen, 12 nem), Thüring Gusztávot (24 igen, 12 nem.)

A III. osztályban jelöltek, még pedig az A) alsóosztályban rendes tagnak: Schuk Vilmos egyhangulag, levelező-tagnak: Hoer Temes Mór (41 igen, 2 nem), Kalcácsnky Sándor (41 igen 2 nem), Schlesinger Lajos (32 igen, 11 nem). A B) alsóosztályban levelező-tagok-

nak: Tanzl Ferenc (42 igen, 1 nem) és Schafarik Ferenc (36 igen, 4 nem). Külső tagoknak: Darbois Jean Gaston, Mittag-Seffler Magnus és Moissou Henri.

SPORT.

Budapesti lóversenyek.

- A Budapesti Napló tudósítójától. -

Budapest, május 6.

Tízszerez, huszszoros osztalék? Mi az manapság. Egy röpké lehetett a légben, egy idor az ocean végtelenjén, - semmi. Orgona ötvenötszörös rekordja felizgatta a kedélyeket s nem kvóta, amely legalább is nem harminszoros. Ha a totalizátor véletlenül hétézeres pénzt fizet, a nyerkő megnyit arcol veszik át kis pénzüket. mintha megosalták volna őket. Mert érezte, sejtette ma mindenki, hogy egy hatalmas meglepetés esggy a levegőben. A nagy várakozás nem is osalt. Két óriási meglepetés volt.

De tartunk sorrendet. Ugyebár legendákat olvastak már Van Dusenről. Tudják, hogy nem lehet levérni, hogy finishben hatalmasabb mindenkinél, hogy omnibus lovak táltossá válnak alatta, hogy két verseny közül hármat megnyer, hogy Tod Sloan kezdő istállója hozzáképest, hogy ... stb. stb.

Nos hát ez a nagy, ez az utólérhetetlen Van Dusen, - ez volt az egyik nagy meglepetés! ma egyszerűen Nincs Dusenre változtatták át a nevet, mert szívünkbe lovatól azzal a szomorú ténnyel, hogy egyetlen versenyt sem nyert.

Ime, így fogszlanak szét legendák! A második meglepetés sokkal realisabb. Mint a vihar vágott végig a lóversenytéren a kiáltás: Szamóca! Kiáltottak lifjak, kiáltottak vének, kiáltottak lányok, gyermekek, legények s mind csak azért mert Beau Brummel három esztendő pej eladó lánya Szamóca tizennyolcas mezőnyben egy 39 kilós pöttöm legénykével nyergében erős küzdelem után elsőnek érkezett be.

Tot. 10 : 410. Ezeket és tízezeket nyerte az emberek s egy ösmert budapesti vendéglős tizenötezer koronával szedte le Szamócáról a hajóit.

Ma különben a hazafiságnak is diadalmas napja volt. A nemzeti ideál szerzőjének színeiben ért el ideális sikereket egy magyar istállógyerek: Bonta. Három győzelmet aratott a magyar gyerek, sorka leverve minden angol és amerikai kapacitást. Boldog az a nép, melynek ilyen lovasai vannak!

A favoritok csaknem mindég kikaptak, a bookmakerek örömmámorban usztak s a magánfogatok tulajdonosai kivételével csaknem mindenki gyalog ment haza, aki flakkeren ment ki, míg külvárosi sportkapcsolások, kiköt villamos szállít ki a turf házájára, a legdiszesebb gummirádlín robotgat vissza az Örvénylő- és Karpfenstein-utóba.

A versenyek részletes eredménye a következő: I. Ujona-verseny. Távsólság 2000 méter. Díj 3000 korona. Szemere Miklós Arriviste-ja (Bontia) első, Dynamit (Taral) második, Perhaps (Adams) harmadik. Azután: Cheque, Beata. Totalizátor: 10 : 49. Helyrefoadások: I. 50 : 108. II. 50 : 90.

II. Eladó handioap. Távsólság 1800 méter. Díj 2000 korona. Zangen J. Rustonos (Huxtale R.) első, Isabey (Slack) második, Rialto (Gray) harmadik. Azután: Gagerl, Fülöp, Széltoló, Haladj, Kezdő, Mine d'or, Dragina. Totalizátor: 10 : 52. Helyrefoadások: I. 50 : 20. II. 50 : 76. III. 50 : 192.

III. Bathányi-Hunyady-díj. Díj 1000 drb os. és kir. arany. Távsólság 1600 méter. Szemere Miklós Mágnessé (Bonta) első, Charmer (Van Dusen) második, Rose S. (Adams) harmadik, azután Babám, Davensberg, Ignatieff. Totalizátor: 10 : 83. Helyrefoadások: I. 50 : 202. II. 50 : 100.

IV. Májusi handioap. Díj 8000 korona az 1-nek, 1000 korona a 2-diknak. Távsólság 1000 méter. Krausz Lajos Szamócsaja (Martinkovics) első, Biri (Michaels) második, Takaros (Smeyda) harmadik, azután Hipokratés, Quid nunc? Royal Flush, Ronny, Javorina, St-Maur, Betrüger, Allerveil fidel, Béza, Esparsotte, Fóthi dal. Biztos, Jász, Taacskó, Mikor lesz. Totalizátor: 10 : 486. Helyrefoadások: I. 50 : 982. II. 50 : 422. III. 50 : 452.

V. Kétévesek eladóversenye. Távsólság 1000 méter. Díj 2000 korona. Herzog M. Herminája (Slack) első, Doboka (Bonta) második, Orchidée (Maino) harmadik, azután Nelusco, Bajtárs, Embrocation, Netelejt, Terci, Feronia. Totalizátor: 10 : 28. Helyrefoadások: I. 50 : 70. II. 50 : 104. III. 50 : 140.

VI. Kétévesek versenye. Távsólság 1000 méter. Díj 8000 méter. Báró Königswarter Gazettejo (Adams) első, G-Dur (Cleminson) második, Agnes (Taral) harmadik, azután Marbeuse, Marco, Poio, Heidenschuss, Marietta, Csurgó, Fertő Millport, Rózsaleány. Parodie és Millay. Totalizátor: 10 : 66. Helyrefoadások: I. 50 : 118. II. 50 : 101. III. 50 : 112.

VII. Eladóverseny. Díj 4000 korona. Távsólság 1400 méter. Szemere Miklós Sweet Loveja (Bonta) első, Sarkantyú (Szántó) második, Várnagy (Maino) harmadik. Azután: Charment, Barberine, Allotria, Tündöklő, Phisizter, Hamamelis. Totalizátor: 10 : 24. Helyrefoadások: I. 50 : 70. II. 50 : 108. III. 50 : 92.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ A társak. Bernstein Sándor butorkereskedő nemrégiben társul vette maga mellé Lobstein Manó kárpihot, aki a cég felvirágzóztatását helyezte kiállításra arra az időre, amikorra azt a nagy örökséget megkapja, amely örökség megszerzéséért már sok időt töltött külföldön és sok pénzt költött ideháza. A Bernstein és Társa-cég nem sokáig virágzott. A társak csak a cégtablán fértek meg egymás mellett, de az üzletben nem. Az örökös perpatvar és civakodás a társasviszonyt megszüntette. Bernstein Sándor három szoba butorának az árát is követelte volt társán, aki állítólag hitelle vásárolta az üzletbe a butort, Lobstein Manó pedig azt vitatta, hogy a butort bizományba kapta. Mintán ők nem tudták elintézni ezt a vitás kérdést, Bernstein a bírósághoz fordult, sikkasztás és csanás miatt följelentette volt társát. Az ügyesszég nem vállalta el a vád képviselőt s a büntető járásbírósg ma akarta tárgyalni Bernstein panaszát. A tárgyaláson dr. Gleichmann Lajos védte a vádlottat s Nagel bíró a védő kérelmére az ügyet illetékes elbírálás végett áttette a törvényszékhez.

Nyitlter.

Advertisement for Salvator Lithion-forrás. A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás. Kifűző síkkel használható. Kapható árnyékolt-erkekósdobban vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Esztergom. Budapestben, főraktár Edeskuti L. urnál.

Advertisement for Mühle Vilmos. A legnemesebb nagy gyümölcsű asztali számacsa fajokat, erős növényekben = 100 darabot 5 koronával szállít = minden további költség nélkül, bérmentve minden helyre, házhoz kézbesítve.

Advertisement for Margit Gyogyforras. Margit-telap, - Bereg-megye. vizet ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a huzgyervek betegségeiben legjobb viz, hanem a legkifűzőbb borviz, és enyhén ső izet miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légcső hurutos megbetegedésénél. Kapható minden gyogytár és fűszerkereskedésben. Összegek főraktár: EDÉSKUTI L. es. és kir. udvari szállító, ásványviz-nagykereskedő Budapestben.

Advertisement for l-ső rangu cég az építési szakmából. ügyes, megbízható, reprezentálni képes hivatalnokot keres a helyi piac számára, ki az építőmesterek és építési vállalkozók körében ismeretséggel bír és a ki ezen szakmában már eredményesen működött. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével, bizonyítványokkal ellátva „G. T. 8765” alatt Haasenstein és Vogler céghez, Budapest, Dorottya-u. 9. intézendők.

Advertisement for Luhi Erzsébet. Luhi Erzsébet ásványviz. Kifűző nyálkaoldószer! Kifűző orvosok bizonyítványal ceadás eredményekről számolnak be. A Luhi Erzsébet ásványviz kifűző áditó ital és borhoz keverve közkedvelt. Megrendelhető a forrásbírósgnál Szolvány (Bereg-megye). Budapesti főraktár: VII. Huszár-utca 5. szám. Prospektus kívántra ingyen és bérmentve.

Advertisement for Guber Forras. Leghatásosabb arzénos vasas viz. verszényesnek, női betegségeknél, ideg-sorbetegségeknél stb. ellen. Kapható az összes ásványviz-telekben, gyogyosztár és drogueriákban.

Osztálysorsjegyek

a most kezdődő I. húszéves eredeti áron

Kaphatók:

1. sorsjegy 12 kor. 2. sorsjegy 3 kor.
3. " " 6 " 4. " " 150 "

Mercurbank

BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. szám

MATTONI-FEIN
GLESSHÜBLER
legújabb égvényes
SAVANYU-KŰT

Szolyva-Hársfalva MAGYAR GLEICHENBERG.

(Bereg-megyéiben, vasúti állomás.)

Gyógyeszközök hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyuvíz és fürdők, sós és fenyőolajjal készült, villany-masszázs. Állandó fürdőorvos. Gyógyeszközök. Kétféle utazás és lakás. Mérsékelt árak. Idény májustól-októberig. Prospektussal és egyéb fölvilágosítással szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, május 6. A községtanács elfogadta azt a javaslatot, mely szerint a város saját üzemébe veszi át a bécsi tramway-társaság vonalait.

Berohaven, május 6. *Henrik* porosz herceg a német hajórajjal délután ide érkezett. A kikötőbe érkezésnél a hajók üdvözléseket váltottak a csatornai hajórajjal.

Trjeszt, május 6. A *Piccolonak* jelentik Poládból, hogy Ferenc József király meghívta az augusztusban tartandó kombinált hajóhadgyakorlatokra a genoui herceget, aki az olasz tengerészet admirálisa. A herceg elfogadta a meghívást.

Berlin, május 6. A Wolf-ügynökség jelenti San-Domingóból a hó 5-éről: Az elnököt egy lázadás megbuktatta. A fővárosban már helyreállították a nyugalmat.

London, május 6. Az alsóházban *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter közli, hogy javaslatok történtek, melyek a kormány helyesléssel találkoznak és oda irányulnak, hogy Transvaal területének egy részét egyesítsék Natalal. Az illető terület 7000 négyzetmérföldre terjed és 8000 lélekből áll, többnyire hollandai lakossága van.

Szófia, május 6. A bolgár exarkha jubileuma alkalmából a szobrányo építtetésén ma Tedeum volt, amelyen megjelent a fejedelem is. A fejedelem az exarkhának küldött arcképével, a kormány pedig üzeneteket alapított az exarkha nevére.

Péttervár, május 6. A hivatalos lap közlése szerint Durnovó szenátor, a belügyminiszter segédje átvette a rendőrségi osztály vezetését.

Cseh hóbert.

Bécs, május 6. Politikai és pénzügyi körökben képtelenségnek tartják a cseheknek azt a követelését, hogy az osztrák kormány zavarja meg a magyar konverzió lebonyolítását azzal, hogy még e hó 10-ike előtt szakítsa meg a magyar kormányval a kiegyezés tárgyában megindult alkudozásokat. Utalnak ott arra, hogy a magyar kormány pénzügyileg többé nem érdekelve a konverzióban, tehát ilymódon azt megzavarni nem is lehet. Az ilyen eljárás csak a bankot érinthetné, amely a járadékok legnagyobb részét átvette, de különben is céltalan és hiábavaló volna az osztrák kormány ily irányú kérése, mert a járadékok egyharmada külföldre jutott, egyharmada takarékpénztárak birtokában van és csak egyharmadrész talált elhelyezésre Ausztriában. És végül nem vállalkozhatik az osztrák kormány a csehek követelésének teljesítésére főképpen azért sem, mert az ilyen lépés egyértelmű volna a Magyarország ellen való hadüzenettel.

Lengyel-vita Berlinben.

Berlin, május 6. A porosz urakháza mai ülésén a költségvetés folytatódó tárgyalása során Bellow-Salesko a telepítő-bizottságról szóló című beszámolóját

hogy a német kisbirtokosság mellett német nagybirtokosságot is szervezzenek Posenben és Nyugat-Poroszországban, különösen pedig állami uradalmakat a apítsanak.

Báró *Rheinbaben* pénzügyminiszter tiltakozik Koscielskinek az ellen a szemrehányása ellen, hogy lengyel dolgokban elérte a tudatlanság rekordját. Nem akar versenyezni Koscielskinek a lengyel történelemben való jártasságával, de ezt a szemrehányást mégis a leghatározottabban vissza kell utasítania.

Podbielski miniszter kijelenté, hogy rokonszenvenesen fogadja azt a gondolatot, hogy Posenben és Nyugat-Poroszországban állami uradalmakat alapítsanak. Politikai szempontból is fontosnak tartja ezt a dolgot.

Osztrák iparosok az önálló vámterületért.

Bécs, május 6. Az osztrák iparosok körében mindinkább tért foglal a kiegyezés elő torlódó akadályok következtében a külön vámterület alapján való berendezkedés eszméje. Nemrégiben az osztrák iparosok egy gyűlésükön behatóan megvitaták a gazdasági különválás kérdését és hangsúlyozták, hogy az olyan vámtarifát, amelyet Magyarország követel s amely aránytalanul magas agrárvámokat állapít meg, ellenben az ipartermekre vetett vámmal védekezik az osztrák ipar ellen. elfogadhatatlan, mindazonáltal opportunizmusból ellátlak attól a tervtől, hogy határozatot hoznak. Ujabbán általános lett az a szándék az osztrák iparosok között, hogy a gazdasági különválás megbeszélése és határozathozatal céljából országos gyűlést tartssanak. A gazdasági különválás híveinek száma az iparosok körében növekedett.

A magyarországi szerb tiszték.

Belgrád, május 6. *Antonics* hadügyminiszter reformálni akarja a tisztikart, amennyiben mindazokat a tisztiket, akik szerbajkuak ugyan, de nem szerbiai, hanem magyarországi születésűek, kiküszöbölti a hadseregből. A miniszter már nyugdíjazta is *Csizmics* Lázár és *Popovics* János ezredeseket, továbbá *Micsin* Simon és *Atyin* Mihály alezredeseket, azonkívül sok olyan tisztet, akik még életersek és semmi ok sincs a nyugdíjazásukra.

A cukoradó Németországban.

Berlin, május 6. A birodalomgyűlés folytatta a brüsszeli konvenció és a cukoradóörvény első tárgyalását. Többőrai vita után a cukorkonvenciót és a cukoradójavaslatot 28 tagu bizottsághoz utasították. A bizottsági tárgyalás mellett szavazott a jobboldal, a centrum, a nemzeti szabadelvűek és néhány szociáldemokrata, míg a szabadelvűek a bizottsági tárgyalást feleslegesnek mondták. Gróf *Posadowski* és *Thielmann* államtitkárok is a bizottsági tárgyalás mellőzése mellett voltak. A ház ezután június 3-ikáig elnapolta üléseit.

Statárium Oroszországban.

Péttervár, május 6. A törvénytár rendeletet közöl, amely a poltavi kormányzóság öt kerületében a statáriumot proklamálja.

A portugáli mozgalmak.

Madrid, május 6. Portugáliából érkezett jelentések szerint Porto Dianában diáktüntetések voltak. A rendőrség szétverte a tüntetőket. Az oportói prefektus megtiltotta egy tegnapi összehívott népgyűlés megtartását.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, május 6. Jóllehet csak e hó 10-én fog beveződni a magyar konverzióra való aláírás, Ausztriából, Magyarországból, Német- és Franciaországból már eddig is tetemes bejelentés történt. Figyelemre méltó ez a körülmény a konverzió lebonyolítására nézve, mert az 1893. évi konverzió alkalmából a bejelentések legnagyobb része az utolsó két napon történt.

New-York, május 6. (Terményföldes.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9 $\frac{1}{2}$ % (9 $\frac{1}{2}$ %). Májusra 9.90 (9.14). Augusztusra 9.11 (8.94). New-Orleansban helyben 9 $\frac{1}{2}$ % (—). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — **Zsír:** Western steam 10.50 (10.60). Robe és Brothers 10.70 (10.70). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Májusra 66 $\frac{1}{2}$ % (66. —). **Juliusra** 66 $\frac{1}{2}$ % (65 $\frac{1}{4}$ %). — **Szept.-re** 65 $\frac{1}{2}$ % (64 $\frac{1}{4}$ %). **Buza irányzata szilárd.** — Piros ősz helyben 90 $\frac{1}{2}$ % (90 $\frac{1}{2}$ %). Májusra 81 $\frac{1}{2}$ % (81 $\frac{1}{4}$ %). **Juliusra** 81 $\frac{1}{2}$ % (80 $\frac{1}{2}$ %). **Szept.-re** 79 $\frac{1}{2}$ % (79 $\frac{1}{2}$ %). **Dec.-re** 81 $\frac{1}{2}$ % (80 $\frac{1}{2}$ %). **Gabona szállítási díja Liverpoolba** 1 $\frac{1}{2}$ (1 $\frac{1}{2}$). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 5 $\frac{1}{2}$ % (5 $\frac{1}{2}$ %). Májusra 4.90 (4.95). **Augusztusra** 5.10 (5.25). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.90 (2.90). — **Cukor:** 3. — (3 $\frac{1}{16}$). — **On:** 28.47 (28.27). — **Réz:** 12. — 12.10 (11 $\frac{1}{4}$ —12. —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 6. (Terményföldes.) (Zárlat.) **Buza** irányzata szilárd. — Májusra 74 $\frac{1}{2}$ % (73 $\frac{1}{4}$ %). — Ju-

liusra 75 $\frac{1}{2}$ % (74 $\frac{1}{8}$ %). — **Tengeri irányzata szilárd** — **Szept.-re** 60 $\frac{1}{4}$ % (59 $\frac{1}{4}$ %). — **Zsír:** Májusra 10.07 (10.15). — **Szept.-re** 10.07 (10.17). — **Szalonna short clear** 10.10 (10.15). — **Sertészsír:** Májusra 16.85 (16.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Örök vágy.

Hogya száll a cserebogár,
Hogya nylik az orgona,
Tudja isten, rég elhagyott
Kis falumba mi vonz oda!

Mi az, hogy így rütybontáskor
Úgy elfog a vágy, a bánat
S szines álmok egyre űznek
Te utánad, te utánad.

Régi dal zsong a szivemben
S minden dalnak végső sora
Mint harangszó, terőlad cseng:
Cserebogár, kék orgona.

Minden álom hozzátok száll,
Minden dalom ti felétek
S felkeresni mégse merlek ...
Hátha meg se ismernétek!

Hátha meg se ismernétek
A hajdani rossz gyereket
S így szólókató kiváncsian:
E bús ember vajh' ki lehet?

És elbújna én előlem
Kankalin és piros mályva
S eszesérgő pirtó, rigómadár
Ljedezve tova szállna.

Talán jobb is itt maradnom,
Ahol nincsen virág, lepke,
A hullámzó nagy városban
Eltömetve, elfeledve.

Talán jobb is elfeledni
Gyermekkori álmaikat,
Hiszen fáj az édes emlék,
Mely a multba visszaringat.

Kint szibongás, fany, ragyogás,
De a szivem néma, kopár.
Ég veletek, régi társak!
Orgonalmob, cserebogár!

Feleki Sándor.

+ **Edvárd király az iskolában.** Az angolok királya szeret váratlanul, minden előzetes bejelentés nélkül is megjelenni egyes helyeken. Így nemrégiben egy népiskolába toppant be egy Burton közölkében lévő laubán és rögtön kérdéseket intézett a gyermekekhez.

— No, fiatal barátaim — mondotta barátságosan — biztos vagyok abban, hogy fel tudtok sorolni néhányat legkiválóbb királyaink és királynőink közül ...

Körusban kiáltozták a gyermekek:
— Alfréd király és Viktória királynő!
A következő pillanatban egy kis Babszem Jankó állott fel, akinek valamit sugott a tanító és nagy buzgón nyújtogatta a két ujját.

— Talán tudsz, fiacskám, te is még valakit? — kérdezte a király.

— Igen ... Felséged ... VII. Edvárd király.
A király nevetett és tovább kérdezősködött:
— Nem tudnál-e valami nagy cselekedetet is mondani, amely érdemessé teszi VII. Edvárd királyt arra, hogy híres elődei sorában emlegessék.
A kis nebuló lehajította a fejét és hallgatott, mire a király így vigasztalta mosolyogva:

— Sohse busulj, fiacskám, magam is csak azokon képpen vagyok, mint te. Jó magam sem tudnám megmondani.

+ **A próba.** Egyik vidéki holland városkában megjelent egy kis parasztember a takarékpénztárban, átadja a könyvesekéjét és ötvenforintot kér ki megtakarított pénzesekéjéből. A tisztviselő annak rendje és módja szerint elintézi a tételeit, beírja a könyvecskebe, bevezeti az intézet könyveibe, s végül leolvassa a parasztemberre az ötven tallért. Azt mondja erre a kis emberke:

— No már most látom, no most már jól van no most már nincs többé rá szükségem.

A hivatalnok elképedve mered rá:

— Mit mond?

A kis emberke pedig pislog egyet-kettőt, és így szól:

— Na, hát kérem csak látni akartam már egyszer, hogy meg van-e még. Sose tudhassa az ember a mai furcsa világban ...

— Nőgy kosztüm története. Washingtonban Pauncofee lord, az angol követ nagy estét adott a minap, s ez alkalomból sajtóságos toalettoházyt tartott ki. Az történt, hogy négy hölgy a meghívottak közül mindenáron a legutolsó divat szerint való pazar párisi toalettben akart megjelenni. De olyan toalettben, amelyet előtűk még senki sem látott. Mikor az öltözéket megrendelték, a leghatározottabban kimondták, hogy csakis olyan lehet a ruha, amelyet ő rajtuk látnak meg legelőször. Mily nagy volt aztán megrökönyödésük, mikor a szőarén teljesen egyforma toalettben pillantották meg egymást. A szövet, a minta, a szín, a díszítés, mind egyforma. Aki tudja a hölgyek kényességét ilyen dolgokban, az képzelheti csak el a négy urhölgy teljes lelkiállapotát. Aztán összeültek és nyomozták a csuda okot. A kölcsönös felvilágosításokból kiderült, hogy a párisi cég a ludas, amely Amerika négy különböző városába, New-Yorkba, St. Louisba, Clevelandba és Cincinnatiba küldötte el ugyanazt az „eredeti” kosztümöt, abban a reményben, hogy ha négy hölgy megrendelt egyet-egyet közülük, a turpisság nem igen sül ki, mert az a négy hölgy csak nem találkozik tán egy és ugyanazon a helyen. Az ilyen „eredeti” kosztümöket tudvalevőleg nagyon borsosan fizetik meg maguknak a divatúr-cégek, a csufiságon kívül tehát a négy hölgynek ez a hiába kibóbt túlköltsége is ugyancsak fáj.

— A kemény koponya. Egy angol havi folyóiratban orvostudományi értekezés jelent meg egy koponyáról. Ez a koponya egy néger s avval tűnik ki a világ összes koponyái közül, hogy keménységével fölülmúlja a többi halandókéét. A néger valaki revolverből fejbe lötte. A lövés minden más közönséges halandót elpusztított volna, de a néger megsemmozult, semmi ártalmat nem érzett s csak azon panaszkodott, hogy a vére a szemébe csorog. A golyó a balszemre lött talat be a koponyacsonton azonban elalult. A kemény fejtű néger megoperálták s a négy krajcár alaku golyót kivették a bőre alól.

— A bedeszkázott város. Csaknem nyolc hét van még hátra Edvárd király koronázásáig s minden sarkon és kibaszálható területen, amerre a koronázási menet el fog vonulni, faállványok ékeltenittek el London városát. Mintha csak az egész város deszkákkal volna beszögezve s ha ez így folyik még egy kis ideig, a tribünöktől és mindenféle faalkotmányoktól alig látni majd a házakat. A városi tanácsban is felszólltak már ez ellen és a városatyák különösen az ellen háborodtak fel, hogy a Trafalgar Square, amelyen több tábornok szobrain kívül Lord Nelson szobra is látható, szintén teljesen el van ékeltenitve deszkákkal és palánkokkal. Az előkelő Westend, a London Bridge és a City sincs különben. Egy-két templom sem menekült meg a vállalkozási szellem kíméletlenségétől. Általános a nézet, hogy kissé még várhattak volna a vállalkozók.

— Választások után. A már megválasztott francia képviselők beszélni kezdenek már Párisba és természetesen érdekes alakok. Mindenki gratulál nekik és mindenki érdeklődik a választási élményeik iránt.
— No, hogy ment? — kérdezik az egyik képviselőtől. — Nehezebben mint a mult választáskor? — Ó sokkal könnyebben.
— Hogy-hogy?
— Hát csak úgy, hogy nem a barátaimat, hanem az ellenségeimet vásároltam meg.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár utjonnan megnyitott két fiókpenztáránál: a Terézkerut—Király-utca sarkán és a Podmaniczky-utca—Váci-körut sarkán, az üzleti forgalmat megkezdette. **Csődbejutott borkereskedő cég.** A pécsi *Schwabach G.* Zsigmond cég csendes likvidálására való törekvésnek nem volt kellő eredménye és ennek következtében *Schwabach G.* Zsigmondnak az Amerikába szökött borkereskedőnek a vagyonára csődöt nyitottak. A passzívák körülből 800.000 koronát, az aktívák pedig 360.000 koronát tesznek.

Rajórátkok indítása. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság Budapest—Visegrád és Dömös között május 15-ikétől kezdve — péntek kivételével — naponként még egy második gőzöst fog járattatni. Az említett naplól kezdve tehát a gőzösök a következő menetrend szerint fognak az említett vonalon közlekedni: Feltele: Indulás Budapestről délelőtt 8 óra 30 perckor és délután 2 óra 20 perckor. Erkezés Dömösre délután 12 óra 40 perckor és este 6 óra 20 perckor. Letele: Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perckor és délután 5 óra 30 perckor. Erkezés Budapestre reggel 7 óra 45 perckor és este

8 óra 30 perckor. A Budapestről délelőtt 8 óra 30 perckor feltele és Dömösről délután 5 óra 30 perckor feltele induló gőzös pénteken nem közlekedik, vasár- és ünneppnapok pedig a gőzös a kirándulóokra való tekintettel csak Nagymarosig közlekedik, honnan este 6 óra 45 perckor indul feltele és 9 óra 35 perckor érkezik Budapestre.

Déligyűmölcs-auktió. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 5000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: *Narancs:* 160-as — koronától — koronáig. 200-as 7,50 koronától 10. — koronáig. 300-as 11. — koronától 14. — koronáig. 360-as 10. — K.-tól 13. — koronáig. *Vépiros narancs:* — koronától — koronáig. *Citrom:* 300-as 6. — koronától 9. — koronáig 360-as 7,50 koronától 10. — koronáig. *Mandarin:* 80-as 0. — koronától 0. — koronáig, 100-as 0. — koronától 0. — koronáig. A legközelebbi aukció a jövő hét folyamán lesz, mely alkalommal 3500 láda narancs és citrom kerül eladásra.

Fizetéképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéképtelenségeket jelenti: *Schick Mór* kereskedő *Szempcz, Hanuia Péter* cipőkészítő *Besztercebánya, Kohn és Lichtenstein* bejegyzett cég *Nagy-Kanizsa.*

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*ben pénzben 39. — korona, áruban 39,50 korona. *Bécsben* készpénzben 38. — korona, áruban 38,40 korona.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósítása.) A magkereskedelemben meglehetősen csend állt be és a jelenlegi forgalom már leginkább csak *répamagya* és *lucernára* szorított. A *répamagvak* iránti érdeklődés azonban nem oly nagy, mint azt a fagyos időjárás következtében feltételezni lehetett és a forgalmazott csekély mennyiség is impregnált minőségű volt. — *Korai tengeri-fajok,* mint: *székely, alcuthi, Pignoletto* meglehetősen inogtak. *Muharmag* és *lófogu-tengeri* árai némileg csökkenek.

Jegyzések nyers-árúért 50 kilónként Budapestben érte: *lucernamag* 68. — 75. — K., *lenmag* 18. — 19. — K., *muharmag* 14. — 15. — K., *muharmag* (régí mag) 7 — 9 K., *lófogu-tengeri* 8,50 — 8,75 K.

Liszt. (*A Budapesti Napló* tudósítójától.) Az elmúlt hét üzletmenete változatlan lánnya volt. Dacára a térséres nézve fölütte rossz időjárásnak a tócsdejegyzések ingadoztak és végeredményben olcsóbban zártak.

Ami magát a lisztüzletet illeti nem állott be az a várva várt változás, mely az üzletbe némi életet hozott volna. A lővárosi malmok mintegy 50%-ai redukáltak üzemetük, de ennek dacára is a készletek a finom fajokban felszaporodtak. Az eladások minimálisak a szállítások pedig a már meglévő készletek lemorzsolására szorítottak. Korpa iránt tartés az érdeklődés, árak szilárdak.

Átlagos budapesti jegyzések 50 kilogrammonként ákosztól:

Ar kor.	14.10	13.80	13.60	13.30	13.10	12.90	12.40
	7	7½	8				
	11.50	10.50	6.50				
Finom korpa:							
Ar:	korona 4.60		4.60				
Dara:		AB	C				
		15.10	14.80				

Petroleum. (*Hesz* Izidor és Társa jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A hónapok óta folytatott kartell-törvényszék még mindeddig nem vezetett eredményhez. Az árak egyelőr változatlanok. Jegyzéseink a következők: *Amerikai 1 csillagos petroleum* 43. — korona. *Orosz 3 csillagos petroleum* 35. — korona. *Biztonsági 2 csillagos petroleum* 33. — korona. *Ipari 3 keresztes petroleum* — korona. *I. Standard petroleum* 32. — korona. *Amerikai császáróraj*, ottani finomítás 59. — korona. *Amerikai császáróraj* belöldi finomítás 46. — korona. *A:* árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20%-os göngysuly, az itteni vasut-hoz szállítva értendő. *Kékgália* I. vasmentes 54. — korona. *Zöldgália* 8. — korona, *carbolineum* 1.15. — korona, *carbolineum* II. 14. — korona. *Bacu gépolaj* (orosz) 40. — korona. *Oliva gépolaj* I. 78. — korona, *Oliva gépolaj* II. 72. — korona, *Tovothé gépkénfos* 60. — korona.

Denaturált szesz. (*Kalmár* Sándor jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A fogyasztás megjavult és miután a bécsi tőzsdén is megszilárdult az irányzat, e cikkben a hangulat kedvező fordult. Hosszabb lejáratu kötésekben több nagyobb véleményvásárlás történt tartott árakon. Mai nagybani jegyzések azonnali szállásra 31½ — 32¼, egy éven belül történő elszállításra 32¼ — 33¼ korona pro 10.000 literok. ingyben barrelben, a budapesti állomásokra szállítva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok 1 koronával drágábbak.

Borjувásár 1902. évi május hó 6-án. (*A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságától*) Felhajtás: *Belöldi élő borju* 1897 db., *leölt borju* — db, *bécsi borju* — db. — db., *nővendékmarcha* 52 darab, *barány élő* — darab, *leölt barány* — darab. *Arjegyzések:* — *Belöldi élő borju* I. rendű 74—84 l.-ig, kivételes 86 l., II. rendű élő borjúkért 62—72 l.-ig, I. kilónként, leölt borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-ig — l.-ig, kivét. I. kilónként levonas nélkül. *Rugott borjúkért* 52—60 l.-ig. *Nővendék* marha — l.-tól — l.-ig, I. r. 44—52 l.-ig, középminőségű 38—42 l.-ig, alárendelt — l.-ig, I. kilónként. *Barány élő* — k., leölt barány — k. kivételesen ar — k.-ig páronként. — *A nagy fölhoztal folytat* az irányzat vontatott volt.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés.) Készlet 2.01 darab. Erkezett 312 darab. Összesen 2813 darab. Eladott 557 darab. Maradt 1776 darab. Mai árak: *Fiatl zsírterest* páronként 300 kilogrammon felüli súlyban 50—85 korona 20—300 kilós 76—84

korona. *Könnű sertés* 74—84 korona. *Malac* 86 korona 100 kilogrammonként élőszuliban, minden levonas nélkül. *A vásár lánnya* volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-mári központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentett tek 1660 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3971 darab fiatal sertést, 6238 darab magyar hizott-sertést, — nehéz sertést, összesen 10209 darabot. *Jegyzések:* *kgknt élő szuliban* (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 97 — fillér, kivételesen 100 filléren, középminőségű sertés 87 — 96 fillér, *könnű sertés* 80 — 85 fillér, *fiatal sertés* — fillér, *süldő* 80 — fillér.

A budapesti gabonatőzsdé.

Budapest, május 6.

Lánnya irányzat és 2¼ — 5 fillérrel olcsóbb áron 6000 métermássa buza került forgalomba.

Egyéb gabonaműekben nem történt változás. Eladott:

Buza. Tiszavideki: 250 mm. 78-7 k. 9 K. 25 f., 300 mm. 78 k. 9 K. 20 f., 300 mm. 78 k. 9 K. 20 f., 500 mm. 78 k. 9 K. 05 f.

Mezőhogyési: 100 mm. 78 k. 9 K. 80 f. *Pestmegyevidéki:* 100 mm. 78 k. 9 K. 17½ f., 300 mm. 77-8 k. 9 K. 12½ f., 100 mm. 77 k. 9 K., 100 mm. 76-5 k. 8 K. 97½ f.

Bánági: 600 mm. 77-8 k. 9 K. — f. *Raktáraru:* 1150 mm. 76,3 k. 9 K. — f.

Miná három hónapra. *Rozs:* 200 mm. 7 K. 30 f., 200 mm. 7 K. 23 f., 200 mm. 7 K. 20 f., 100 mm. 7 K. 12 f.

Arpa: 200 mm. 6 K. 40 f., 300 mm. 6 K. 35 f., 2000 mm. 6 K. 05 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. — f., 100 mm. 6 K. 90 f.

Tengeri: 1400 mm. 4 K. 75 f. *Készpénzfizetés mellett.*

A készaru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsdé s:okási szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hekoitoerünkint és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	uj	76	8,25	9	80	9,20
"	"	77	8,30	10	81	9,25
"	"	78	8,35	11	82	9,30
"	"	79	8,40	12	83	9,35
Fehérmegyei	"	76	8,30	9	80	9,15
"	"	77	8,35	10	81	9,20
"	"	78	8,40	11	82	9,25
"	"	79	8,45	12	83	9,30
Pestvidéki	"	76	8,30	9	80	9,15
"	"	77	8,35	10	81	9,20
"	"	78	8,40	11	82	9,25
"	"	79	8,45	12	83	9,30
Bánági	"	76	8,30	9	80	9,15
"	"	77	8,35	10	81	9,20
"	"	78	8,40	11	82	9,25
"	"	79	8,45	12	83	9,30
Bácskai	"	76	8,30	9	80	9,15
"	"	77	8,35	10	81	9,20
"	"	78	8,40	11	82	9,25
"	"	79	8,45	12	83	9,30

Egyéb gabonaművek	Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	70-72	7,20
"	masodrendű	—	7,10
Arpa	lakarmány	60-62	6,1
"	égetni való	60-64	6,75
Zab	szőrdőre való	64-66	6,4
Tengeri	bánági	39-41	6,80
Repe	máson	—	6,0
"	káposzta	—	6,0
Köles	bánági	—	6,50

A határldőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Májusi buza 1902.	8.50—8.77—8.79
Októberi buza 1902.	7.81—7.80—7.83—7.84
Októberi rozs 1902.	6.65—6.63—6.64
Októberi zab	5.77—5.76
Májusi tengeri 1902.	4.89—4.90
Juliusi tengeri 1902.	4.99—5.01
Augusztusi repe 1902.	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1902.	8.78	8.79
Októberi buza 1902.	7.83	7.84
Októberi rozs 1902.	6.64	6.65
Októberi zab 1902.	5.76	5.77
Májusi tengeri 1902.	4.89	4.90
Juliusi tengeri 1902.	5. —	5.01
Augusztusi repe 1902.	11.75	11.85

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza májusra 1902.	8.78—8.79
Buza októberre 1902.	7.82—7.83
Októberi rozs 1902.	6.63—6.64
Októberi zab 1902.	5.76—5.77
Májusi tengeri 1902.	4.88—4.89
Juliusi tengeri 1902.	5. — 5.01
Augusztusi repe 1902.	11.85—11.95

A budapesti értéktőzsdé.

Az előtőzsdé csekély forgalom mellett nyugodt irányzattal folyt le, csakis bányászatiék iránt nyílvánult kereslet.

A déli tőzsdén némileg emelkedett a forgalom s visszavásárlásokra javultak az árfolyamok.

Előtőzsdé. *Osztrák hitelrészvény* 670. — 669.50. *Magyar Hitelrészvény* 624. —. *Allamvasuti részvény* 663.50—663. —. *Rimamurányi részvény* 514.50—514. —. *Déli vasut* 53. —. *Közuti vasuti részvény* 611. —. *Alpesi bányászrészvény* 408. — korona.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.
Constantin abbé.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Halévy, Cremieux és Decourcelle. Fordította Paulay.

Személyek:
Constantin Ujházi
Raynaud Mihályfi
Lavardens Horváth
De Larnac Hetényi
Bernard Gabányi
Dánczy Ligőg
Lendvayné Lendvayné
Vízvárié Vízvárié
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.

A vestaszüzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irták Depré és Bernéde. Fordították Bálint Dezős és Mérei Adolf. Zenéjét szüzték Le Roy és Clerice.

Személyek:
Diogenes Ráthonyi
Patacs Szilveszter
Pyrgona Ledofsky
Scopas Dalnok
Penelope Sziklainé
Cypris Podák
Palásthy Márai
Márgó Tomcsányi
Almásy Stoll B.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.

Az órnagy ur.

Böhözát 3 felvonásban. Irták Mars és Kéroul. Fordította Heltai Jenő.

Személyek:
Montgiron Fenyvesi
Lebourdette Hegedüs
Fréville Tanyai
Champeaux Góth
Moulard Tapolczai
Lardinet Rónaszki
Gyözö Vendrei
Szerey Varsányi
Nikó Lenkei
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.

Pálmay Ilka asszony vendégfellépével.

Az izé.

Operett 3 felv. Irtá Leon Viktor és Stein V. Zenéjét szerző Weinberger Károly. Fordította Dr. Márton Miksa és Heltai Jenő.

Személyek:
Taponet Kórács M.
Taponetné Siposné
Gabriella Pálmay
Pelicien Raskó
Aristid Szirmai
Németh Vaucresson
Szerdahelyi Tótfalvi
Dóri Harmath
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.

A szultán birodalma.

Irtá és felolvassa: ifj. Hegedüs Sándor.

Kezdeté 1/8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. majus hó 7-én.

Színházi képtelenségek.

Énekes bohózát 3 szakaszban.

Kezdeté 7 óraker.

Az ikerk.



A terméssel esodolatos játéka az ikerasztal. Két lény melyek mind-egyike külön életet él, külön gondolkodik, külön táplálkozik és mégis egy testet alkot. A sorsnak is vannak ilyen játéka. Így bátran el lehet mondani, hogy ily iker testvér a szerencse és a Hecht-Bankház, mely mióta osztálysorsjegyeket árusít, egymás után fizette ki vevőinek a 600000 és 400000 kor. stb. főnyereményeket. A ki tehát ott vásárol osztálysorsjegyet, az a szerencse kiertestvére lesz. Vásároljon tehát osztálysorsjegyet a Hecht-Bankháznál, Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. Huzás május 22-én és 23 án. Sorsjegy árak: Egész 12.— kor., fél 6.— kor., negyed 3.— kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Napernyők



elegáns és finom kivitelben, jutányos gyártárban
Kertész Jenő és Társa ernyőgyártók, Budapest, Kossuth Lajos-utca 15., Ujlivág-táplál szemben.

Specialiták arany és ezüsttel montirozott angol irtai és női ernyőbottokban
Egy eleg. fek. Górialeányi ernyő 24. (Kőnyit) adó álv. — 5 K.
Egy ugyanilyen Gordonet sely. 7 — 5 K.
Egy ugyanilyen Lyoni selyem 10 — 5 K.
Egy fehér, piros v. sötétkék 9 — 5 K.
Egy ugyanilyen legfinom. — 7 — 5 K.
Egy világ. divat. Chiné. — 7 — 5 K.
Egyek ernyők legfin. kivitelben. Fehérnek 5 koronától — 25 K.-ig
Feketének 10 — 30 — 5 K.
Gyermekeknyők fehér, kék és piros selyemből
szám 1 2 3
korona 2. — 3. — 4.

JAVÍTÁSOK és Átvarások jutányos árban. Nagyban bizonyos Árengedmény.

BÁRTFA gyógyfürdőben

az igazgatóság közlése alatt álló „Erzsébet Királyné”, „Deák” és „Széchenyi”-szállóban egész időnyire, hónaponta, hétszámra vagy egyes napokra rendkívül mérsékelt árakon bérelhetők egyes szobák vagy lakosztályok. Magánvilágban lakások, konyhák, kényelmes élelmezhetés.
6000 hold fényterű, 45 kilométer erdei sétánál. Ásványvíz ivókúra. Hitegyvizsgyógyintézet. Ásványvízfürdő. Vízkezelőintézet. Kúttársó és vendégházak. Fürdő-üzemi orvos: Dr. Hinta Henrik közegészségügyi tanácsos. A vizsgyógyintézet vezető orvosa: Dr. Csérei János körhízi rendelő orvos, ezenkívül 5 rendelő orvos.
Cs. és kir. Felügyelő, megboldogult díszes emlékeztet ERZSÉBET királynának lakosztályi helye az 1895-ik évi idejében. — A gyógyhely modern átalakítás érdekében 1893. óta 1,228,745 forint beruházás eszközöltetett.

39910. II. 2a. szám.

Hirdetmény.

A gödöllői m. kir. koronauradalom mintegy 1600 q. gorbma buza-korpa szükségletének biztosítása céljából folyó évi május hó 20-án, délelőtt 10 óraker a koronauradalom igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok utján versenytárgyalás fog tartatni. Az egy koronás bélyeggel és 5% bántépénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a m. kir. koronauradalom igazgatóságánál Gödöllőn nyujtandók be. Az árverési feltételeket a koronauradalom igazgatósága kívánatra megküldi. Budapest, 1902. majus hó 1-én. M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigazinház	Népszínház	Magyar színház	Fővárosi Nyári színház
Csütörtök	Carmen	A dolovai nábob leánya	A zsába Az órnagy ur	Kuruofurfang Az izé	Herkules munkái	Piros bugyellárás Ocsay brigadéros
Péntek	A Denevér	Faust	Az órnagy ur	Az izé	Fifno	Csákon szerzett völegény
Szombat	Mignon	Rang és mód	Az órnagy ur	Az izé	New-York-szépő	Színházi képtelenségek
d. n.	—	A kaméliás ifjgy	Kuruc Feja David	Egy gorbe nap	Jatekonyoeti előadás	Viola az alföldi baramia
Vasárnap este	A hadi fogoly Szerelmi kaland	Constantin abbé	Az órnagy ur	Az izé	Lotfi szerdos	

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagyterem-utca 12.
!!! Szenczielés !!!
Trio Barovsky
páratlan mutatványai, továbbá
Luna asszony
Milla Barry, Mariet stb.
főlépével.
Tarka Szinpad
és sok különlegesség.
A kéthétszáz nézőtérben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Dr. RENNER
VIZGYÓGYINTÉZETE
bejáró betegek számára.
Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)
Az intézetben gyógykezelés alá vétettek különféle ideg-és gerincbajok, álmatlanság, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szív-bántalmak stb. — Alkalmazásban levő gyógyeszközök: A tudományos vizsgyógyintézet összes előkészítésű, kivül, a tudományos fűrdők (szublimálós eljárás, szivbajok számára), fény-fűrdők (szublimálós és csúszós bántalmaknál), az elektro-masszázs minden faja (gyógykezelés, fűrdők, fraxiónizáció), masszázsszerek (tervezés vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb. Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

TÓTH KÁLMÁN

ÖSSZES
KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő díszes új kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátta:

ENDRŐDI SÁNDOR.
Két remek diskotésú kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomású arcképpével.

*** Rendkívül ***
alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.
Megrendelhető
Sampel Róbert-féle
(Wodianor F. és Fiai)

Cs. és kir. udvari Könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-út 21

DÓCZI M.



DÓCZI M.
cipész

Budapest legmegbízhatóbb legnagyobb és legelősebb **cipő-raktára**
Kerepesi-ut 10.
Gombos Átv. v. dugos lakk-cipő, férfi 4, női. — 2,50
Férfi v. női boxbőr fűzős 2,50
Férfi v. dugos orosz lakkból férfi 3,80, női — 2,80
Lakk regatta férfi 2,50, női 2,50
Férfi Chevreux 4,50, női 4 — 2
Férfi v. női dugos cipő — 2,50
Férfi v. női fűzős cipő — 1,50-2
Lakk kivágott — 1,50-2
Egy csatos 2,20, kereszt-csatos — — — 2,50
Férfi v. rózsaszínű cipő 1,80
Férfi keresztbőr cipő — 2 —
Arjegyűek, osomgatók, szállítólevél ingyen. Vidékre 10 frton felül franco. Nem totózó árut becserelek.

Pünkösdi Rómában.

Rendkívül olcsó, érdekes és kényelmes
Utazás Olaszországba.

Névszerint: 1. Rómába, 2. Valencia—Florence-ba 3. Rómába—Nápolyba 4. vidékre (Capri—Sorrento—Posipelli—Vesuv.). A rendkívül olcsó utazási jegyekben a legelősebb szállodákban lakás, teljes ellátás (reggeli, déli, estebéd) ingyenes belépőjegyek benyújtásának Tervezetek: Képzőművészeket eljuttató Propper N. János, igazgató: „Köletti Utazási Irodája” Budapest, Üllői-út 29. szám, II. emelet.

OSZTÁLY-SORSJEGY

= vevőknek. =

Ügyfeleink száma folyton emelkedőben van, minthogy a legtöbbet nálunk vásárolt sorsjegyeken nyerték: de főleg mert előzékenységünk mellett sorsjegy-vevőinknek a legmesszebb menő biztonságot nyujtuk (Ovadekünk, mely a legnagyobb az osztálysorsjegy igazgatóságánál, egymaga 330.000 kor. és ez is teljes garanciát nyujt ügyfeleinknek kötelezettségeink rendez lebonnyítására nézve.)
Üzletünk nagy kiterjedése dacára úgy vagyunk berendezkedve, hogy a felek kívánságainak minthogy minden irányban pontosan megfeleljünk. A nyereményeket hármaly összegben fejlejtük előtt és kifizetjük és vidéki megrendelőinknek azon különös kedvezmény nyujtuk, hogy ily kifizetéseknek nemcsak pénztárunknál, hanem minden külön jutalék és költséggel felszámítás nélkül kívánata bármely nagyobb vidéki bank, illetve takarékpénztár utján is teljesítjük.
A megrendelőket a nagy keresletre való tekintettel postafordultával kérjük.

— Szíveskedjék a megrendelő lapot kívánál és hozzák börtörékbe téve vagy levelező-lapra fölragasztva bérmentve elküldeni.

A NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
Budapestben.

A legelősebb megkeresendő Magyar Királyi Szabályozott Osztálysorsjegyűk első osztályához sziveskedjék nekem küldeni:
.....db egész sorsjegyet a kor. 12. — — — — — db negyed sorsjegyet a kor. 3. — — — — — db fél sorsjegyet a kor. 6. — — — — — db negyed sorsjegyet a kor. 1,50 — — — — —
Az éte járó összegét,korona — fillért, ma sziveskedjék utánvételezni.
(A nem kívánt rész törleendő)

Vezeték- és keresztnév:
Állás:
Közlelőbb cím:
B. N.

Megrendelő-lap.

Lakóhely:

A NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
Budapestben.

A legelősebb megkeresendő Magyar Királyi Szabályozott Osztálysorsjegyűk első osztályához sziveskedjék nekem küldeni:
.....db egész sorsjegyet a kor. 12. — — — — — db negyed sorsjegyet a kor. 3. — — — — — db fél sorsjegyet a kor. 6. — — — — — db negyed sorsjegyet a kor. 1,50 — — — — —
Az éte járó összegét,korona — fillért, ma sziveskedjék utánvételezni.
(A nem kívánt rész törleendő)

Nemzeti Pénzváltó Részv.-Társ.

Budapest, V., Gizella-tér 1. (Haas-palota).
Távíratí cím: Nemzeti Pénzváltó Budapest.

Egy árvaleány

minden sorsjegyvásárló részére szerencsekerékből huz egy számot a

május hó 22. és 23-án tartandó

magy. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához.

Ajánlok eredeti sorsjegyeket, az összeg beküldése ellenében vagy utánvéttel:

egész fél negyed nyolcad sorsjegy
12.— 6.— 3.— 1.50 korona

Bánó Gyula

Budapest, VII., Erzsébet-körut 14.

FISCHER JÁNOS FIAI

kőfaragómesterek

• Első hazai márvány- és gránitfűrészelő és csiszoló gyára •

Budapest VII., Rottenbiller-utca 17. szám.

Szeged Kávárka-utca 3. szám.

Saját gyártmányú

márvány és gránit

síremlékek

legelőcsébb gyári raktára.

Butormárványlapok

és burkoló lemezek

a legszebb hazai és külföldi

márványfajokból.



• Építkezéshez •

szükséges mindennemű

kőfaragó munkák,

Sírszobrok és szalonfigurák

valódi

fehér carrarai márványból.

Árjegyzékek és miniatúra kivá-

natra ingyen.

ARANY JÁNOS MŰVEI

ISKOLAI KIADÁSBAN

ARANY JÁNOS legnépszerűbb műveiből, a melyből olcsó ISKOLAI KIADÁS bocsájtott közre a Magyar Könyvtár. Minden egyes füzet magvas bevezetéssel van ellátva, a mi emeli ennek a kiadásnak az értékét. Egy-egy szám ára 30 fillér.

ARANY-SHAKEAPEARE. — Szentiványi Álom, (M. K. 20—21. sz.) Iskolai kiadás. . . . kor. —60
ARANY-SHAKEAPEARE. — János király. . . . kor. —90
(M. K. 106—108. sz.) Iskolai kiadás . . . kor. —90
ARANY-SHAKEAPEARE. — Hamlet. — (M. K. 109—112. sz.) Iskolai kiadás. . . . kor. 1.20
ARANY JÁNOS. — Válogatott balladák. — Iskolai kiadás. Kiedl Frigyes bevezetéssel. (M. K. 11—12.)
Ára kor. —60
ARANY JÁNOS. — Toldi. — (M. K. 69—70. sz.) Iskolai kiadás. — Ára kor. —60
ARANY JÁNOS. — Kiseb költeményekből. Szemelvények. — Moravcsik Géza bevezetéssel. (M. K. 74—75. sz.) Iskolai kiadás. . . . kor. —60
ARANY JÁNOS. — Toldi estéje. — Bánóczy József bevezetéssel. (M. K. 87—88.) Iskolai kiadás. —60

ARANY JÁNOS. — Első lopás. — Jókai Ördög. — Bevezetéssel ellátta Komáromy Lajos. (M. K. 10.) Iskolai kiadás. . . . kor. —30
ARANY JÁNOS. — Szemelvények Toldi szerelméből. — Rendetese és bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (M. K. 102—106. sz.) Iskolai kiadás. . . kor. 1.20
ARANY JÁNOS. — Katalin. — Kovehaza. — Szent László füve. — Bevezetéssel ellátta Radnai Fesző dr. (M. K. 121—123. sz.) Iskolai kiadás. . . kor. —60
ARANY JÁNOS. — Buda halála. — Bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (M. K. 137—139. sz.) Iskolai kiadás. . . . kor. —90
ARANY JÁNOS. — Vojtina Ára postilája. — Bevezetéssel ellátta Kelemen Béla. (M. K. 144. sz.) Iskolai kiadás. . . . kor. —90

Megjelent és kapható **LAMPEL RÓBERT** (Vodnauer F. és Fiala) céssz. és BUDAPEST, kir. udvari könyvkereskedésnek kiadóhivatalában Andrássy-út 21. szám.



5519. számú

„Újítás platinadrót-elektrodonak“

című 1886. július 3-ról kelt magyar szabadalemler

vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. V. 2925“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstätte 2. intézendők.

BUTOROK

Úgy készpénzért, mint részletfizetésre

leggyorsabbtól a legújabb kivitelig

legújításban

Éhrenten és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-kürt 8.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

As „ATHENAEUM“ irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

Köszöntő-könyv.

Irták Lenkel Henrik és Roboz Andor.

Ára köve színes borítékkal 1 korona 40 fillér.

Tartalmaz verses kiadványokat gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, szülőkhöz, nagy-szüllőkhöz, mindenféle rokonhoz, barátokhoz, ismerősökhöz, tanítóhoz stb.

Kapható a kiadó-társulatnál Budapestben, VII., Kerepesi-út 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

A nekünk bemutatott szántalán megbízható, hiteltel és előnyösnek tartjuk, magunk is megrendelő-üzemeket a legelőcsébbben ajánljuk.

Rendelő-üzemek Budapest, Andrássy-út 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

gyógyosfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-haját, az elgyengült férfiak, magunk is megrendelő-üzemeket a legelőcsébbben ajánljuk.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész-és szülész-tudós, volt osztrák kir. orv. főorvos.

RENDEL: naponta 8-10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott leírások leggyorsabb figyelemmel világszerte és gyógyszerelő-üzemeket a legelőcsébbben ajánljuk.

Ugyanott megjelent és a szerzői: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelő-üzemeket a legelőcsébbben ajánljuk.

15-ik kiadásban megjelent a német betegségek és csak ésszerű gyógykezeléshez című könyv, volt ára 2 forint 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 forint beutalvány bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Most jelent meg!

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában (Budapestben, VII., Kerepesi-út 54.) most jelent meg:

Curiai határozatok kereskedelmi-, váltó- és csődügyekben

az 1901. évben.

..... Összeállította

GRECSÁK KÁROLY,

a magy. királyi Curia, kereskedelmi-, váltó- és csődintézmények tagja.

IV. kötet.

Ára 6 korona.

Kapható az ATHENAEUM r.-társulatnál Budapestben, VII. ker., Kerepesi-út 54. és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialisták legjobban ajánlható száraz, óvón át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legelőcsébb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: huygycsőfolyást, hólyagbajokat, bejárkos sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőztetésből támadt idegbetegségeket.

Megelőző és orvosi érdeméi férfiak gyengeségénél (impotentia) úgy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszeresek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.

(Dohány-utca sarkán, L. emelet).

Bejárati a lépcsőnél. Külön várótermék

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

AZANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Ankor-udvar), a társaság saját házában. Alapítottak 1888.

Összes vagyon 138 millió korona

Biztosítási állomány 505 millió korona

Eddigi kifizetések 232 millió korona

A nyereség-részesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályok szerint — egy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-ot kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályok szerint (évenként emelkedő osztályok) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugyintam a biztosítási tartam

3 éve után, 4 év után, 5 év után, 6 év után, 7 év után

9%, 12%, 15%, 18%, 21%

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynevelések iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.



MINDENKI INGYEN KAPJA

ha címét velem közli, világghírű találmányomat,

„GUZI-KENŐCSÖT“

melyel, ha a cipő felső bőrét bekeni, a vízelés főlegessége válik és a bőr repedése ki van zárva.

Minden nélam vásárolt cipőért 1 évi irásbeli jótállást vállalok, ha guzi-kenőccsel, melyet ingyen adok, bekeni, elszakadás esetén INGYEN BEGCSINÁLOM.

Minden rendelő 1 tégely guzi-kenőcsöt, mely 6 hónapra elegendő és egy pár elegáns cipő-sámfát kap ingyen, mely szintén hozzájárul ahhoz, hogy a cipő az egy évet kibírja, miután, ha a cipő nedves állapotban levetik a bőr ószerszeráncosodását kizárja.

Minden magyar ember tartozik kötelességének egy igaz magyar gyárat pártfogolni és engem próbárendelésével megfizetni. Vidékre minden csomagot portamentesen küldök s csupán 30 kr. számítok föl. — Mértéknek elegendő, ha harminyában egy papírlapra állva, a lábtalp körvonalat lerajzolták.

Nem megfelelő kicserélek vagy a pénz minden levonás nélkül visszaadom.

Kérje 100 oldalas képes árjegyzéket, melyet a guzi-kenőcs-mintával együtt ingyen és bérmentve küldök.

Férfi sima vixcipő, erős	3.—	Női zergebőrű fűzős vagy csipős elegáns	3.—
Vix betétes cipő	3.20	Barna bagaria fűzős cipő	3.—
Elegáns gavallér vix fűzős	3.20	Legújításban zergebőrű gombos cipő	3.40
Gavallér barna fűzős cipő, divatos barna bagariából	3.50	Párisi divat, feltűnő elegáns, box-calv bőrű fűzős vagy gombos cipő	3.80
Szalón-lakk elegáns, fűzős vagy csipős	4.—	Félcipő, fekete vagy barna borjúbőrű, elegáns	2.40
Párisi divat, feltűnő elegáns, box calv fűzős cipő	4.—	Szalón-lakk, fűzős vagy gombos, elegáns kivitel	3.50
Fűzős cipő, amerikai box-bőrű, elegáns	3.50	Szalón-lakk, kivágott cipő, korezzasztos, elegáns	2.20
Tiszti sima cipő, legúj. vix vagy szalon-lakkból eleg.	4.—		

AGULÁR IGNÁC

BUDAPEST, Deák-tér 6.

